

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu

SPRAWOZDANIE z działalności Ośrodka w 2011 roku

SPIS TREŚCI:

I.	Informacje wstępne	4
1.	Ramy prawne	4
2.	Struktura wydatków w odniesieniu do realizowanych zadań ustawowych	5
II.	Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej	7
1.	Klienci korzystający z pomocy społecznej oraz powody ich trudnej sytuacji życiowej	7
2.	Zadania gminy	8
2.1.	Zadania zlecone gminy	9
2.2.	Zadania własne gminy	10
3.	Zadania powiatu	13
3.1.	Opieka zastępcza	13
3.2.	Domy pomocy społecznej	16
III.	Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych	18
IV.	Realizacja pracy socjalnej	20
V.	Działania na rzecz rodzin (w tym dzieci i młodzieży)	23
1.	Programy i projekty realizowane przez MOPR	23
2.	Programy i projekty realizowane z innymi partnerami	31
3.	Innowacyjne formy pracy z rodziną wprowadzone przez zespoły pracy socjalnej lub poszczególnych pracowników socjalnych	32
4.	Udzielanie pomocy specjalistycznej	34
5.	Rozwijanie zainteresowań i wyrównanie szans edukacyjnych oraz organizowanie wypoczynku i imprez okolicznościowych dla dzieci	36
VI.	Działania na rzecz społeczności lokalnej	40
VII.	Działania na rzecz bezrobotnych	46
1.	Programy i projekty realizowane przez MOPR	46
2.	Programy i projekty realizowane z innymi partnerami	50
VIII.	Działania na rzecz bezdomnych	54
1.	Koordinacja działań na rzecz osób bezdomnych	54
2.	Programy i projekty realizowane przez MOPR	55

IX.	Działania na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych (w tym: osobami z problemami psychicznymi)	56
1.	Programy i projekty realizowane przez MOPR	56
X.	Współpraca ze środkami masowego przekazu	62
XI.	Rozwiązania organizacyjne oraz zatrudnienie w MOPR	64
1.	Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie	64
1.1.	Struktura organizacyjna	64
1.2.	Wykształcenie pracowników	65
1.3.	Szkolenia pracowników	65
XII.	Audyt wewnętrzny w MOPR	68
XIII.	Kontrole merytoryczno – finansowe w MOPR	68
1.	Kontrole zewnętrzne w MOPR	68
2.	Kontrole wewnętrzne w MOPR	69
3.	Kontrole zewnętrzne w jednostkach nadzorowanych	69
XIV.	System zarządzania jakością w MOPR	70
XV.	Potrzeby w zakresie pomocy społecznej	72

I. Informacje wstępne

1. Ramy prawne

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu na mocy uchwały Rady Miasta Poznania Nr XIV/124/III/99 z dnia 18 maja 1999 r. rozpoczął działalność z dniem 1 czerwca 1999 r.

W 2011 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizował zadania wynikające przede wszystkim z:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 nr 205 poz. 1585 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity Dz. U. z 2011, nr 231 poz. 1375),
- ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (tekst jednolity Dz. U. 2002 r. Nr 42, poz. 371 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157 poz. 1240)
- ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2010 Nr 113 poz. 759),
- ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tekst jednolity Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 532 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (tekst jednolity Dz. U. 2011, Nr 234, poz. 1573)
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późniejszymi zmianami z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493),
- ustawy z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 856 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 29 grudnia 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 267, poz. 2259 z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późniejszymi zmianami).

2. Struktura wydatków w odniesieniu do realizowanych zadań ustawowych

WYDATKI MOPR W 2011 ROKU WYNIOSŁY 89 560 275 zł, z tego:

1) wydatki w ramach planu finansowego ogółem – 83 977 758 zł, w tym:

- wydatki na świadczenia w ramach planu finansowego – **62 491 938 zł**
- koszty obsługi świadczeń – **21 485 820 zł**

w tym:	Ogółem	świadczenia	obsługa
➤ zadania własne gminy	76 505 246 zł	55 019 426 zł	21 485 820 zł*
➤ zadania zlecone gminy	85 832 zł	85 832 zł	
➤ zadania własne powiatu	7 345 164 zł	7 345 164 zł	
➤ zadania zlecone powiatu	40 516 zł	40 516 zł	

* wykazany koszt obsługi zadań własnych obejmuje koszty związane z realizacją zadań własnych gminy i powiatu

2) wydatki poza planem finansowym – na świadczenia z PFRON – 5 582 517 zł

Wydatki na świadczenia określone w ustawach,
do realizacji których zobowiązany jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

➤ ZADANIA OKREŚLONE W USTAWIE O POMOCY SPOŁECZNEJ

Ogólny koszt **83 977 758 zł** obejmuje wypłatę świadczeń z zakresu:

- zadania własne gminy **53 418.159 zł**
- zadania zlecone gminy **85 832 zł**
- zadania własne powiatu **7 346 164 zł**
- zadania zlecone powiatu **40 516 zł**

➤ ZADANIA OKREŚLONE W USTAWACH O SYSTEMIE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH I POWSZECHNYM UBEZPIECZENIU ZDROWOTNYM

Ogólny koszt **492 090 zł** obejmuje opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz społeczne

➤ ZADANIA OKREŚLONE W USTAWIE O WYCHOWANIU W TRZEŹWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI

Środki w wysokości **751 035 zł** pozyskane ze Społecznego Funduszu Przeciwdziałania Alkoholizmowi zostały przeznaczone na realizację „Programu pomocy rodzinie z osobą uzależnioną” oraz „Dziecko pod parasolem”, z tego:

- na wypłatę wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla 11 specjalistów, prowadzących zajęcia przeznaczono **593 038 zł**
- świadczenia dla klientów **76 569 zł**
- „Przyjazne Patrole” **6 076 zł**
- na zapewnienie bazy lokalowej (czynsz, energia, materiały i wyposażenie, konserwacje pomieszczeń) **75 352 zł**

➤ **ZADANIA OKREŚLONE W USTAWIE O ŚWIADCZENIACH OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH**

W 2011 roku środki w wysokości **50 000 zł** przeznaczono na sfinansowanie kosztów wydania 2 521 decyzji ustalających prawo do bezpłatnego korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej.

➤ **ZADANIA OKREŚLONE W USTAWIE O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE**

Ogólny koszt **362 141 zł** obejmuje organizację pomocy z zakresu:

- wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla 7 specjalistów ds. przeciwdziałania przemocy **330 649 zł**
- działania grup roboczych **27 493 zł**
- tworzenie standardów wsparcia dla osób doświadczających przemocy **3 999 zł**

➤ **ZADANIA OKREŚLONE W USTAWIE O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

W 2011 roku na pomoc osobom niepełnosprawnym wydatkowano środki z PFRON w łącznej wysokości **5 582 517 zł**, z tego:

▪ dofinansowanie 9 Warsztatów Terapii Zajęciowej	3 713 796 zł
▪ dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych	361 562 zł
▪ dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	681 160 zł
▪ dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	812 999 zł
▪ dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki	13 000 zł

W budżecie MOPR nie są ujęte wydatki na pomoc udzieloną osobom niepełnosprawnym ze środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych.

W 2011 r. MOPR udzielił wsparcia w ramach:

- świadczeń pomocy społecznej – 14 288 rodzinom (26 133 osoby)
- przeciwdziałania alkoholizmowi – 180 rodzin
- wsparcia rodzicielstwa naturalnego i zastępczego – 92 rodzinom
- rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych – 1 611 osobom i 14 podmiotom

II. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej

1. Klienci korzystający z pomocy społecznej oraz powody ich trudnej sytuacji życiowej

W 2011 r. z różnych form świadczeń materialnych pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych skorzystało **26 133 osoby z 14 288 rodzin**. Stanowiło to około **4,9% ogółu mieszkańców** Poznania (532 580 osób zameldowanych na terenie Poznania wg stanu na 31.12.2011 r.). W porównaniu z 2010 rokiem liczba rodzin korzystających z pomocy MOPR zwiększyła się o 358 rodzin, tj. ok. 3 % (w 2010 roku – 13 930 rodzin), natomiast nieznacznie zmniejszyła się liczba osób objętych wsparciem (w 2010 roku udzielono pomocy 26.612 osobom).

Powody przyznania pomocy oraz dynamika ich zmian

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin*			Liczba osób w rodzinach	
	2010 r.	2011 r.	2011:2010	2010 r.	2011 r.
Ubóstwo	5 998	8 298	138,35	11 976	15 686
Sieroctwo	67	51	76,12	105	85
Bezdomność	794	1 162	146,35	1 048	1 471
Potrzeba ochrony macierzyństwa	806	819	101,61	3 229	3 322
Bezrobocie	4 351	4 208	96,71	9 575	9 237
Niepełnosprawność	4 167	3 872	92,92	6 724	6 173
Długotrwała lub ciężka choroba	7 475	7 093	94,89	12 209	11 360
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. dom.	2 667	2 627	98,50	7 726	6 958
Przemoc w rodzinie	175	301	172,00	489	808
Alkoholizm	619	602	97,25	1 080	1 018
Narkomania	65	62	95,38	116	98
Trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	388	353	90,98	649	621
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	21	21	100,00	35	31
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	X	0	0
Zdarzenie losowe	96	63	65,63	170	107
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	7	X	0	11
Sytuacja kryzysowa	83	153	184,34	176	391
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	2	X	0	6

* Liczba rodzin w kolumnach nie sumuje się do ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy, ponieważ uwzględniane są wszystkie problemy, jakie występują w jednej rodzinie, co oznacza, że jedna rodzina może korzystać z pomocy z powodu kilku przesłanek.

Od kilku lat wśród dominujących powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej znajdują się cztery przesłanki: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie i ubóstwo, rozumiane jako uzyskiwanie dochodów poniżej ustawowego kryterium dochodowego, które oscyluje na granicy „minimum egzystencji” określonego przez Instytut Pracy i Spraw Społecznych.

Największą grupę rodzin, którym udzielono wsparcia w 2011 r., stanowiły rodziny osób dotkniętych ubóstwem i była to grupa **8 298** rodzin, tj. ponad 58% ogółu rodzin. Na znaczący wzrost zjawiska ubóstwa wśród mieszkańców Poznania wpływają rosnące koszty utrzymania oraz pozostające na niezmiennym poziomie od 2006 roku kryteria dochodowe uprawniające do korzystania z bezpłatnych świadczeń.

Wśród wszystkich środowisk korzystających ze wsparcia Ośrodka w 2011 roku, ok. 28 % stanowili nowi klienci, czyli tacy, którzy nie figurowali w rejestrach klientów od 01.01.2010 roku. Średnio w miesiącu przybywało ok. 339 środowisk.

Wśród klientów, którzy w 2011 roku opuścili system pomocy społecznej (jako podstawę kwalifikacji przyjęto nie korzystanie z pomocy przez sześć kolejnych miesięcy) 4 % stanowiły rodziny, których sytuacja materialnej uległa poprawie, w tym dzięki podjęciu zatrudnienia. Około 2% stanowili klienci, którzy zrezygnowali z pomocy, czy to z powodu odmowy współpracy, czy też odmowy podpisania kontraktu socjalnego.

2. Zadania gminy

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji. Udzielane świadczenia mają charakter obowiązkowy, jak i fakultatywny.

Prawo do bezpłatnych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługiwało osobom i rodzinom, których dochód (netto) na osobę w rodzinie nie przekraczał:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 477 zł,
- dla gospodarstw domowych wieloosobowych – 351 zł na osobę w rodzinie

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej przesłanki określonej w art. 7 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.

Porównanie wydatków na świadczenia pomocy społecznej przyznane w ramach zadań zleconych i własnych gminy w 2010 oraz w 2011 roku.

Wyszczególnienie	Kwota udzielonych świadczeń*		
	2010 rok	2011 rok	2011:2010
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i własnych	49 787 413	50 125 066	100,68
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	693 260	833 995	120,30
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	49 094 153	49 291 071	100,40

* kwoty zgodne ze sprawozdaniem MPIPS-03, w tym wydatki na świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, dla których plan finansowy znajduje się w budżecie Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Poznania.

2.1. Zadania zlecone gminy**Struktura wydatków na świadczenia pomocy społecznej
w ramach zadań zleconych gminy w 2011 r.**

FORMY POMOCY		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
0		1	2	3	4	5
Razem*	1	90	x	833 995	90	119
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z KLĘSKĄ ŻYWIOŁOWĄ LUB EKOLOGICZNĄ	2	0	0	0	0	0
SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE PRZYSŁUGUJĄCE NA PODST.PRZEPISÓW O OCHRONIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO	3	90	49 059	833 995 ¹	90	119
Pomoc udzielona cudzoziemcom, którzy uzyskali zgody na pobyt tolerowany na terytorium RP	4	3	32	8 142	X	X
Wynagrodzenie należne z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	5	2	9	6 264	X	X

* zgodnie z formularzem MIPS-03 dane wskazane w wierszu razem nie obejmują danych z wiersza 4 i 5

¹ wykazane koszty realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych nie są wydatkiem MOPR. Plan finansowy znajduje się w budżecie Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Poznania. MOPR jest jedynie podmiotem odpowiedzialnym za dokonanie rozliczenia faktycznie wykonanych godzin.

Na zadania zlecone gminy wydatkowano ogółem **842 137 zł.**

Dotyczyły one w głównej mierze kosztów świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W 2011 roku pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, świadczonych na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego objęto **90** osób, na co wydatkowano **833 995 zł.** Natomiast w analogicznym okresie w 2010 roku pomocą w tej formie objęto **76** osób, na co wydatkowano kwotę **693 260 zł.** Zwiększenie wydatkowanej kwoty związane było ze zwiększeniem zarówno liczby osób objętych usługami jak i liczby przyznanych godzin świadczeń.

W ramach pomocy na świadczenia celowe w formie pieniężnej i w naturze przyznanej 3 cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP wydano **8 142 zł.**

Dwie osoby uzyskały sądowe prawo do pobierania wynagrodzenia za sprawowane opieki. Na świadczenia z tego tytułu w 2011 r. wydatkowano **6.264 zł.**

2.2. Zadania własne gminy**Struktura wydatków na świadczenia pomocy społecznej
w ramach zadań własnych gminy w 2011 r.**

FORMY POMOCY		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
0		1	2	3	4	5
RAZEM*	1	16 643	X	49 291 071	13 412	25 036
ZASIŁKI STAŁE – OGÓŁEM (dotowane)	2	1 246	11 424	4 242 620	1 241	1 489
ZASIŁKI OKRESOWE – OGÓŁEM ¹	3	5 625	27 187	7 087 769	5 599	11 081
SCHRONIENIE	4	141	27 977	312 205	141	188
POSIŁEK OGÓŁEM w tym ² :	5	4 701	973 452	5 934 309	3 256	8 767
dla dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole	6	3 339	755 438	4 172 757	2 043	7 178
UBRANIE	7	0	0	0	0	0
USŁUGI OPIEKUŃCZE – OGÓŁEM ³	8	2 517	1 226 574	13 690 550	2 510	3 072
w tym: usługi specjalistyczne		45	10 752	182 784	42	87
Zasiłek celowy na pokrycie wydatków na ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ	9	0	0	0	0	0
ZDARZENIA LOSOWE	10	13	14	9 676	13	25
BILET KREDYTOWANY	11	623	886	21 106	616	726
SPRAWIENIE POGRZEBU	12	119	119	184 262	119	119
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM ⁴	13	9 397	X	17 808 574	9 210	18 421
w tym : zasiłki celowe specjalne ⁵	14	3 211	8 117	2 654 289	3 189	6 383
POMOC NA EKONOMICZNE USAMODZIELNIENIE	15	0	X	0	0	0

*w odniesieniu do kolumny 1, 4 oraz 5 wykazuje się rzeczywistą liczbę osób i rodzin objętych pomocą, przy zachowaniu zasady, że dana osoba/rodzina wykazywana jest tylko raz bez względu na liczbę otrzymanych decyzji i świadczeń

1) w tym: 5.900.945 zł dotacja na zasiłki okresowe

2) w tym: 2.921.199 zł dotacja na dożywianie ze środków rządowych w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,

3) Wykazane koszty realizacji usług opiekuńczych nie są wydatkiem MOPR. Plan finansowy znajduje się w budżecie Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Poznania, natomiast MOPR jest podmiotem odpowiedzialnym za dokonanie rozliczenia faktycznie wykonanych godzin.

4) w tym: 6.014.919 zł dotacja na zasiłki na żywność w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

5) w tym: 100.482 zł wydatki w ramach projektu „Pomoc – Aktywizacja – Wsparcie (PAW)”

Koszt zadań własnych gminy realizowanych przez MOPR w 2011 roku wyniósł ogółem **49.291.071 zł**, z czego:

1. **inne zasiłki celowe i w naturze**, które stanowiły **36%** ogółu wydatków poniesionych na wsparcie osób i rodzin w trudnych sytuacjach, tj. **17.808.574 zł**; są to zasiłki przeznaczone głównie na żywność, czynsz, energię, gaz, leki,
2. **usługi opiekuńcze** stanowiły **28%** ogółu poniesionych wydatków, tj. **13.690.550 zł**,
3. **zasiłki okresowe** stanowiły **14%** ogółu poniesionych wydatków, tj. **7.087.769 zł**,
4. zapewnienie jednego **ciepłego posiłku**, tj. kwotę **5.934.309 zł**, która stanowiła **12%** ogółu poniesionych wydatków,
5. **zasiłki stałe** stanowiły **9%** ogółu wydatków, tj. **4.242.620 zł**

Świadczenie **usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych** wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności jest zadaniem obowiązkowym gminy. Realizacja powyższych świadczeń umożliwia osobom starszym, niepełnosprawnym fizycznie pozostanie w swym środowisku zamieszkania.

W 2011 roku tą formą pomocy objęto **2.517 osób**, w tym 2.027 osoby samotne, 490 osób zamieszkujących z rodziną. W porównaniu do 2010 roku nastąpił nieznaczny spadek liczby osób objętych usługami opiekuńczymi (o ok. 2%), co wpłynęło na ograniczenie rozmiaru świadczonej pomocy.

W 2011 roku usługi świadczyły opiekunki zatrudniane przez:

- 1) Polski Komitet Pomocy Społecznej na terenie Filii Grunwald, Filii Jeżyce i Filii Nowe Miasto,
- 2) Polski Czerwony Krzyż na terenie Filii Stare Miasto, Filii Wilda i Filii Piątkowo,
- 3) Polski Komitet Pomocy Społecznej, realizujący specjalistyczne usługi opiekuńcze na terenie całego miasta,

Zlecanie przez MOPR wykonywania usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta opiekunkom z ww. organizacji wynika z umów zawartych pomiędzy Prezydentem Miasta Poznania a tymi podmiotami.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy przyznawanie i wypłacanie **zasiłków okresowych**. Przysługują one w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Z pomocy w formie zasiłków okresowych w 2011 roku skorzystało **5.625 osób**, na co wydatkowano kwotę **7.087.769 zł**. Natomiast w 2010 roku pomocą w tej formie objęto 5.114 osób na kwotę 7.089.754 zł. Zauważalny jest wzrost liczby osób korzystających z zasiłków okresowych (o 10%) oraz spadek wydatkowanych środków (o 0,03%). Realizacja tego zadania była finansowana ze środków własnych w wysokości 1.186.824 zł oraz z dotacji państwa w wysokości 5.900.945 zł.

Do katalogu świadczeń obowiązkowych należy również wypłata **zasiłków stałych**, którymi w 2011 roku objęto **1.246 osób**, wydatkując na ten cel **4.242.620 zł**, natomiast w 2010 roku zasiłki stałe otrzymało 1.148 osób, na co wydatkowano 3.889.395 zł. Zwiększenie wydatkowanej kwoty związane jest ze wzrostem liczby osób uprawnionych do tego świadczenia oraz wzrostem średniej wysokości jednego świadczenia. Realizacja tego zadania była finansowana ze środków własnych w wysokości 848 524 zł oraz z dotacji państwa w wysokości 3 394 096 zł.

RZĄDOWY PROGRAM „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”

Rządowy program dotyczący dożywiania realizowany był na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Dokumenty te określiły warunki realizacji programu, wskazały adresatów oraz kryteria przyznawania pomocy.

Pomoc w formie posiłków przyznawana była:

- 1) dzieciom młodszym (poniżej 7 lat) i osobom dorosłym,
- 2) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- 3) osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

Zasady udzielania pomocy dla osób i rodzin przekraczających ww. kryterium uregulowane zostały w drodze Uchwały NR LXI/648/IV/2005 Rady Miasta Poznania z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie trybu i szczegółowych zasad zwrotu wydatków za świadczenia pieniężne i rzeczowe z pomocy społecznej w zakresie zadań własnych gminy oraz Uchwały NR XC/1012/IV/2006 Rady Miasta Poznania z dnia 21 marca 2006 roku w sprawie warunków odpłatności za pomoc w formie posiłku udzielanego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

W 2011 roku z programu skorzystały łącznie 17.974 osoby, w tym 3.182 dzieci i młodzieży. Na realizację programu wydatkowano ogółem **14.901.103 zł**, w tym:

- ✓ 5.972.576 zł ze środków własnych gminy,
- ✓ 8.928.527 zł z dotacji rządowej.

W ramach programu udzielono pomocy w formie:

- **posiłki w szkole** na podstawie decyzji MOPR – **3.404.790 zł**, w tym dotacja rządowa w kwocie **2.042.874 zł**, dożywianiem objętych było 2.809 dzieci i młodzieży
- **posiłki w szkole** na podstawie decyzji Dyrektorów szkół – **69.938 zł**, w tym dotacja rządowa w kwocie **41.963 zł**, dożywianiem objętych było 100 dzieci i młodzieży
- **bony obiadowe** – **1.412.028 zł**, w tym dotacja rządowa w kwocie **836.362 zł**, pomocą objętych było 1 199 osób.
- **zasiłki celowe** na zakup żywności – **10.024.865 zł**, w tym dotacja rządowa w kwocie **6.014.919 zł**, pomocą objętych było 14.508 osób.

Dodatkowo na **doposażenie punktów żywieniowych** w 6 szkołach wydatkowano **59 420 zł**, w tym dotacja rządowa w kwocie 34 372 zł. Środki te pozostawały w dyspozycji placówek oświatowych.

Zgodnie z założeniami Programu podstawowym celem udzielania pomocy żywieniowej było zapewnienie długofalowych działań w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci, młodzieży i osób dorosłych, poprzez ograniczenie zjawiska niedożywienia, w tym szczególnie zapewnienie pełnej dostępności do posiłków dla dzieci w wieku szkolnym.

3. Zadania własne powiatu

3.1. Opieka zastępcza

Do zadań powiatu należy udzielanie pomocy finansowej dla dzieci umieszczonych na mocy postanowienia sądowego w rodzinie zastępczej po śmierci rodziców naturalnych, bądź po pozbawieniu, ograniczeniu lub zawieszeniu im praw rodzicielskich.

Pomoc finansowa dla dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej polegała na:

- wypłacie **comiesięcznego świadczenia** dla **679 dzieci** na kwotę **4.530.091 zł**
- wypłacie **jednorazowych świadczeń** w momencie przyjmowania dziecka do rodziny zastępczej (pomoc na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka) dla **70 dzieci** na kwotę **124.476 zł**
- wypłacie **dotatkowej pomocy pieniężnej w sytuacji losowej** dla **7 dzieci** na kwotę **6.058 zł**.

Z w/w pomocy w 2011 r. skorzystało **679 dzieci** przebywających w **493 rodzinach zastępczych**. Najwięcej dzieci (508) jest umieszczonych w spokrewnionych rodzinach zastępczych. Ogółem pomoc finansową (wraz z wynagrodzeniami dla zawodowych rodzin zastępczych) udzielono na kwotę **5.109.047 zł**.

W 2011 roku funkcjonowało:

- 7 zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego, w których zostało umieszczonych 46 dzieci,
- 6 zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem wielodzietnych rodzin zastępczych, w których przebywało 26 dzieci
- 2 niespokrewnione z dzieckiem specjalistyczne zawodowe rodziny zastępcze, w których opiekę znalazło 3 dzieci.

Stanowią one alternatywną do placówek opiekuńczo-wychowawczych formę opieki zastępczej nad dziećmi.

Liczba rodzin zastępczych z podziałem na poszczególne typy rodzin

Wyszczególnienie	2010	2011
Ilość dzieci w rodzinach zastępczych	682	679
Ilość rodzin ogółem	511	493
- spokrewnione	429	402
- niespokrewnione	70	76
- pogotowia rodzinne	7	7
- rodziny wielodzietne	3	6
- rodziny specjalistyczne	2	2

W 2011 r. liczba rodzin zastępczych zmniejszyła się (o 3) w porównaniu z 2010 r. Jednocześnie mieliśmy do czynienia ze zmniejszeniem się o około 3,5% liczby dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. Występujące w powyższych statystykach niewielkie różnice wiązać należy przede wszystkim z naturalną dynamiką zmian związaną z funkcjonowaniem na terenie miasta tej formy opieki, a zatem ustanawianiem przez sądy nowych rodzin zastępczych, zwłaszcza spokrewnionych, jak również usamodzielnianiem się pełnoletnich wychowanków.

W 2011 roku **130 dzieci przestało być wychowankiem rodziny zastępczej**, czego powodem było:

- w 67 przypadkach osiągnięcie pełnoletniości przez wychowanka,
- w 34 przypadkach rozwiązanie rodziny zastępczej,
- w 14 przypadkach umieszczenie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej,
- w 13 przypadkach adopcja dziecka,
- w 1 przypadku zgon opiekuna stanowiącego rodzinę zastępczą,
- w 1 przypadku umieszczenie dziecka w domu pomocy społecznej.

Do zadań powiatu należy także pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnienie się i integrację ze środowiskiem osób, które osiągnęły pełnoletność w rodzinie zastępczej, oraz osób pełnoletnich opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Pomoc dla usamodzielniających się wychowanków polegała na:

- wypłacie stałej miesięcznej pomocy pieniężnej na **kontynuowanie nauki** dla **294 osób** na kwotę 1.162.382 zł,
- wypłacie pomocy pieniężnej na **usamodzielnienie** dla **73 osób** na kwotę 377.163 zł,
- przyznaniu pomocy na **zagospodarowanie w formie rzeczowej** dla **103 osób** na kwotę 498.326 zł,

Ogółem udzielono pomoc na kwotę **2.037.871 zł**.

W 2011 roku w **mieszkaniu chronionym** funkcjonującym przy MOPR zamieszkiwało **6** pełnoletnich usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych. Istnieje jednak dalsza potrzeba pozyskiwania lokali, w tym tworzenia mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych (w 2011 roku **pełnoletność osiągnęło 67** wychowanków rodzin zastępczych, a instytucjonalne formy opieki opuściło **38** wychowanków pochodzących z terenu miasta Poznania), konieczność pomocy w podjęciu zatrudnienia przez pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz rozwijanie specjalistycznego wsparcia dla tej grupy podopiecznych MOPR.

INSTYTUCJONALNA OPIEKA NAD DZIECKIEM

Do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Poznaniu należy kierowanie dzieci pozbawionych opieki i wychowania rodziców (na podstawie postanowień sądu rodzinnego lub na wniosek rodziców) do instytucjonalnych form opieki.

Do placówek opiekuńczo – wychowawczych dzieci kieruje powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, posiadający miejsce w placówce opiekuńczo - wychowawczej. W uzasadnionych przypadkach pobyt dziecka bez skierowania w placówce może nastąpić na prośbę dziecka, na wniosek jego rodziców lub opiekunów prawnych.

Podstawą skierowania do placówki jest:

- 1) orzeczenie sądu,
- 2) wniosek rodziców lub opiekunów prawnych.

Powiat kieruje dziecko do odpowiedniej placówki przy pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie).

Właściwy powiat jest zobowiązany do realizacji orzeczeń sądowych zarządzających umieszczenie dziecka w placówce. Jeżeli właściwy powiat nie może skierować dziecka do placówki z powodu braku placówki określonego typu lub z powodu braku miejsca w placówce niepublicznej tego typu na jego terenie, zwraca się do innego powiatu z wnioskiem o skierowanie dziecka do odpowiedniej placówki.

Na terenie Poznania w 2011 roku funkcjonowały następujące **typy placówek opiekuńczo-wychowawczych**:

- 3 publiczne placówki socjalizacyjne (Domy Dziecka),
- 2 niepubliczne placówki socjalizacyjne (Dom Opiekuńczo – Wychowawczy dla Dziewcząt oraz Ochronka „Jurek”),
- 6 placówek rodzinnych (Rodzinne Domy Dziecka)
- 1 niepubliczna placówka wielofunkcyjna (Niepubliczna Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Dom Młodzieży w Poznaniu),
- 1 miejska placówka dziennego wsparcia – Centrum Wspierania Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Klub”.

Ponadto na podstawie umowy Caritas Archidiecezji Gnieźnieńskiej z Miastem Poznań, MOPR kierował dzieci pozbawione opieki i wychowania rodziców do Placówki opiekuńczo-wychowawczej Domu Matki i Dziecka w Gnieźnie.

**Liczba osób umieszczonych i oczekujących na umieszczenie
w placówkach opiekuńczo – wychowawczych
– wg stanu na 31 grudnia 2011 roku**

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011
	Ogólna liczba dzieci wymagających umieszczenia w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	148	200
1.	Osoby umieszczone w placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie Poznania, w tym:	98	146
	Dom Dziecka/Dom Matki i Dziecka w Gnieźnie	56	87
	Dom Młodzieży	24	30
	Rodzinny Dom Dziecka	-	10
	Dom Opiekuńczo-Wychowawczy dla Dziewcząt	18	19
2.	Osoby umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w innych powiatach, w tym:	22	38
	Dom Dziecka	21	35
	Pogotowie Opiekuńcze	1	3
	Rodzinny Dom Dziecka	-	-
3.	Osoby oczekujące na umieszczenie w placówkach opiekuńczo -wychowawczych	28	16
	Osoby oczekujące od ubiegłego roku	11	6
	Dom Dziecka lub Rodzinny Dom Dziecka lub PO	28	16

Z uwagi na brak wystarczającej liczby miejsc w placówkach działających na terenie Poznania, MOPR wnioskuje o skierowanie dzieci do placówek w innych powiatach. Pomimo tego nadal liczna grupa dzieci **oczekuje na wolne miejsca**. Wg danych na dzień 31 grudnia 2011 r. dotyczyło to **16 dzieci** (tj. 8 % ogółu wymagających umieszczenia – o ponad połowę mniej niż w 2010r.). Biorąc ponadto pod uwagę fakt niewielkiej liczby zgłaszających się kandydatów na rodziny zastępcze (MOPR podejmuje i w dalszym ciągu będzie podejmował działania w kierunku tworzenia nowych rodzin zastępczych) oraz konieczność utrzymania przez placówki opiekuńczo – wychowawcze standardu dot. liczby wychowanków (maksymalnie 30), konieczne jest utworzenie na terenie miasta kolejnej placówki (placówek), co umożliwiłoby rozwiązanie tej trudnej sytuacji.

Aktualnie na terenie Poznania działa tylko jedna miejska placówka opiekuńczo - wychowawcza dziennego wsparcia - Klub Profilaktyczno - Wychowawczy na ul. Sienkiewicza (z filią na os. Zwycięstwa) - która nie zaspokaja istniejących potrzeb (lista osób oczekujących). W związku z tym istnieje konieczność tworzenia większej liczby placówek tego typu.

3.2. Domy pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizował w 2011 r. zadania w zakresie kierowania i umieszczania w domach pomocy społecznej mieszkańców Poznania, którzy wymagali całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogli samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Na terenie Poznania funkcjonowało **7 domów pomocy społecznej z 716 miejscami**. DPS dla osób w podeszłym wieku oraz niepełnosprawnych fizycznie przy ul. Ugory 18/20 rozpoczął funkcjonowanie na podstawie zezwolenia Wojewody z dnia 25 maja 2011 r. nr PS.II.3.9423-1-4/11. Od dnia 13 czerwca br. rozpoczęto wydawanie decyzji kierujących do w/w Domu.

Domy Pomocy Społecznej w Poznaniu

I.p.	Adres	liczba miejsc	typ DPS
1.	ul. Bukowska 27/29	140	dla osób w podeszłym wieku (K/M)*
2.	ul. Ugory 18/20	136	dla osób w podeszłym wieku (K/M)
3.	ul. Pokrzywno 1	35	dla osób w podeszłym wieku (K)
4.	ul. Konarskiego 11/13 z oddziałem ul. Zamenhofs 142a	170	dla osób przewlekle chorych somatycznie (K/M)
5.	ul. Niedziałkowskiego 22	35	dla osób przewlekle chorych somatycznie (K)
6.	ul. Sielska 13 z oddziałem ul. Mińska 14	140	dla osób przewlekle chorych somatycznie (K)
7.	ul. św. Rocha 13	60	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (56 miejsc dla dziewczynek, 4 miejsca dla chłopców)

* (K) – kobiety * (M) - mężczyźni

Porównanie liczby osób umieszczonych i oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej według stanu na 31 grudnia 2010 r. i na 31 grudnia 2011 r.

I. p.	wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.
ogółem: osoby umieszczone		285	280
1.	Osoby umieszczone w DPS na terenie Poznania	154	160
2.	Osoby umieszczone w DPS w innych powiatach	131	120
ogółem: osoby oczekujące na umieszczenie		392	528
1.	Osoby oczekujące na umieszczenie w DPS na terenie Poznania	369	493
2.	Osoby oczekujące na umieszczenie w DPS w innych powiatach	23	35

W 2011 r. skierowano do domów pomocy społecznej łącznie **561 osób**, w tym do DPS na terenie Poznania – **405 osób**, poza Poznaniem – **156 osób**.

Wśród 120 osób umieszczonych w DPS poza Poznaniem:

- w **89** przypadkach przyczyną była, zgodna ze wskazaniami medycznymi, pilna konieczność zapewnienia całodobowej opieki oraz brak wolnych miejsc na terenie Poznania.
- w **31** przypadkach osoby wymagały specjalistycznej opieki zapewnianej w typach domów, których nie ma na terenie Poznania.

Na dzień 31 grudnia 2011 r. w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów:

- przebywało **529 mieszkańców Poznania** (skierowanych w latach 2004-2011). Dopłata do ich pobytu wyniosła w całym 2011 r. – **13 418 834 zł**. Średnia dopłata do kosztu pobytu jednej osoby to – **2 056 zł**.
- Oczekiwało na umieszczenie **35 osób** (26 osoby skierowane w 2011 roku, 9 osób skierowanych w latach poprzednich).

Średni okres oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej*

I. p.	Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.
1.	Domy dla osób przewlekle chorych somatycznie i dla osób w podeszłym wieku w Poznaniu	X	x
	kobiety	8 miesięcy	7 miesięcy
	mężczyźni	12 miesięcy	9 miesięcy
2.	Domy dla osób przewlekle chorych somatycznie i dla osób w podeszłym wieku (poza Poznaniem)	x	x
	kobiety	brak okresu oczekiwania	brak okresu oczekiwania
	mężczyźni	brak okresu oczekiwania	1 miesiąc
3.	Domy dla osób przewlekle chorych psychicznie (poza Poznaniem)	X	X
	kobiety	12 miesięcy	3 miesiące**
	mężczyźni	13 miesięcy	7 miesięcy**

* średni okres oczekiwania osób, które w DPS zostały już umieszczone.

** wyliczone dla osób skierowanych i umieszczonych w 2011 r.

W sytuacjach pilnych mieszkańcy Poznania kierowani byli do domów pomocy społecznej poza Poznaniem. Z uwagi na to, że w domach tych znajdowały się wolne miejsca, zainteresowani umieszczani byli bez okresu oczekiwania. Wyjątek stanowiły domy pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych, gdzie okres oczekiwania wynosił w 2011 r. około 5 miesięcy.

III. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Rada Miasta Poznania uchwalała nr VIII/69/VI/2011 r. z dnia 22 marca 2011 roku oraz uchwalała nr XII/135/VI/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie przeznaczyła w 2011 roku środki w **wysokości 5 582 517 zł.**

Wydatkowanie środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2011 roku

Nazwa zadania	Kwota wydatkowana na realizację zadania w zł
Finansowanie w części lub całości kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	3 713 796
Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	361 562
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	812 999
Dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych	13 000
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych	681 160
RAZEM	5 582 517

▪ Stwarzanie możliwości uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej

Na terenie miasta Poznania funkcjonowało **9 warsztatów terapii zajęciowej**, w których uczestniczyło **251 osób**. Wszystkie warsztaty prowadzone były przez organizacje pozarządowe.

Od 2007 roku wprowadzone zostały zmiany w kwestii dofinansowania kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej. W świetle aktualnie obowiązujących przepisów maksymalne dofinansowanie kosztów działalności warsztatów ze środków PFRON w roku 2011 wynosi 90 % tych kosztów, tj. 3.713.796 zł. Pozostałe 10 % warsztaty otrzymały ze środków powiatu grodzkiego miasta Poznania.

W 2011 roku, podobnie jak w 2010 roku wydatkowano ze środków PFRON kwotę 3 713 796 zł.

▪ Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych

Turnusy rehabilitacyjne to aktywna forma rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku, mająca na celu poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych.

W 2011 roku wydatkowano łącznie kwotę 361 562 zł. Z dofinansowania skorzystało wyłącznie 451 **osób w tym 53 dzieci i młodzieży**.

W porównywalnym okresie w 2010 roku wydatkowano łącznie kwotę 370 064 zł, a z dofinansowania **skorzystało 508 osób w tym 174 dzieci i młodzieży**

▪ **Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze**

Łącznie na realizację tego zadania wydatkowano w 2011 roku kwotę 812 999 zł, głównie na dofinansowanie zakupu: aparatów słuchowych, obuwia ortopedycznego, pieluchomajtek i cewników, wózków inwalidzkich, pionizatorów, rowerów rehabilitacyjnych, itp.

Z pomocy skorzystało łącznie w 2011 roku 725 **osób**, w tym 68 **dzieci i młodzieży**, które dzięki temu mogły otrzymać niezbędny w codziennym funkcjonowaniu sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny.

W porównywalnym okresie w 2010 roku wydatkowano łącznie kwotę 818 693 zł, a z dofinansowania skorzystały 641 osób, w tym 87 dzieci i młodzieży.

▪ **Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych**

O dofinansowanie organizacji imprez dla osób niepełnosprawnych w dziedzinie sportu, kultury, rekreacji i turystyki mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

W okresie sprawozdawczym o dofinansowanie przedmiotowego zadania występowały głównie stowarzyszenia, organizując na rzecz osób niepełnosprawnych wycieczki, spotkania okolicznościowe, imprezy kulturalne, rajdy itp.

W 2011 roku pozytywnie rozpatrzono 14 **wniosków**, na realizację których wydatkowano kwotę 13 000 zł.

W porównywalnym okresie w 2010 roku rozpatrzono również 14 wniosków na kwotę 12 997 zł.

▪ **Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.**

O dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, natomiast likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z ich niepełnosprawności.

W 2011 roku z tego rodzaju pomocy skorzystały łącznie **184 osoby**, a na realizację tego zadania wydatkowano kwotę 681.160 zł.

W porównywalnym okresie w 2010 roku z pomocy skorzystało 169 osób i wydatkowano kwotę 698 236 zł.

IV. Realizacja pracy socjalnej

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu działa na podstawie statutu nadanego uchwałą Rady Miasta Poznania. Celem działalności MOPR jest:

- kompleksowa pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać;
- przeciwdziałanie patologii społecznej;
- pomoc rodzinom we właściwym wypełnianiu ich funkcji i zadań.

Cele te są realizowane w oparciu m.in. o ustawę o pomocy społecznej, na podstawie której udzielane są świadczenia pieniężne i niepieniężne. Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej. Wyjątek od tej reguły stanowią niektóre świadczenia niepieniężne np. interwencja kryzysowa, praca socjalna czy poradnictwo. Decyzję administracyjną o przyznaniu świadczenia wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Wyjątkową formą świadczenia pomocy społecznej jest praca socjalna – szczególnie z punktu widzenia celu pomocy społecznej, którym jest przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym i prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o tzw. kontrakt socjalny, który jest sposobem określania współdziałania osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Kontrakt taki jest zawierany i realizowany przez pracownika socjalnego oraz osobę (lub osoby z rodziny) deklarującą wolę udziału w przezwyciężaniu własnych trudności i zawiera: diagnozę sytuacji, cele wspólnej pracy oraz działania, które mają w konsekwencji doprowadzić do osiągnięcia założonych wspólnie efektów. Ideą kontraktu socjalnego jest motywowanie obu stron umowy do podejmowania wspólnych, celowych, planowanych i usystematyzowanych działań na rzecz poprawy sytuacji życiowej klienta pomocy społecznej. Narzędzie to zostało wprowadzone Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 1 marca 2005 roku (Dz. U. z 2005r. Nr 42 poz. 409) a później zastąpione Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 roku (Dz. U. z 2010r. Nr 218 poz. 1439).

W 2011 roku kontynuowano pracę socjalną w oparciu o to narzędzie i zawarto **924 kontrakty socjalne**, w tym 494 kontraktów socjalnych zawarto poza projektem „Pomoc-Aktywizacja-Wsparcie (PAW)” oraz 430 kontraktów w ramach projektu PAW. Ponadto kontynuowano realizację 371 kontraktów zawartych w ubiegłych latach – 184 poza PAW i 187 PAW.

Przyczyny trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin, które stanowiły przesłanki zawierania umów z klientami we wszystkich kontraktach w 2011 roku (jednej osoby/rodziny może dotyczyć więcej niż jedna przyczyna) w tym okresie przedstawiały się następująco:

<i>bezrobocie lub długotrwałe bezrobocie</i>	541
<i>ubóstwo</i>	250
<i>niskie dochody</i>	209
<i>długotrwała choroba</i>	114
<i>uzależnienie</i>	99
<i>niepełnosprawność</i>	95
<i>samotne rodzicielstwo</i>	69
<i>bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych</i>	53
<i>bezdomność</i>	44
<i>brak wykształcenia i/lub kwalifikacji zawodowych</i>	26
<i>trudności opiekuńczo-wychowawcze, niezadność życiowa</i>	10
<i>zagrożenie wykluczeniem społecznym</i>	10
<i>długotrwałe pozostawanie bez pracy z powodu macierzyństwa</i>	6
<i>trudności po opuszczeniu zakładu karnego</i>	5
<i>wielodzietność</i>	5
<i>praca w niepełnym wymiarze</i>	5
<i>współuzależnienie</i>	4
<i>przemoc w rodzinie</i>	1

Cele główne zapisane w kontraktach zawieranych w 2011 roku, które miały lub mają zostać osiągnięte przez osoby/rodziny i umożliwić przezwycięzenie trudnej sytuacji życiowej były następujące:

<i>poprawa sytuacji materialno-bytowej / społeczno-bytowej</i>	219
<i>podjęcie pracy / zatrudnienia</i>	195
<i>zwiększenie szans na zatrudnienie na rynku pracy</i>	153
<i>utrzymanie trzeźwego stylu życia</i>	55
<i>usamodzielnienie się</i>	36
<i>utrzymanie abstynencji</i>	27
<i>wzrost kompetencji społecznych</i>	26
<i>uzyskanie stopnia niepełnosprawności</i>	24
<i>zwiększenie kompetencji rodzicielskich / wzmocnienie funkcji rodzicielskiej</i>	24
<i>zdobycie umiejętności poruszania się po rynku pracy</i>	23
<i>przyjęcie aktywnej postawy w rozwiązywaniu problemów życiowych</i>	20
<i>nabycie umiejętności gospodarowania budżetem domowym i radzenia sobie z problemami</i>	15
<i>podjęcie leczenia odwykowego</i>	14
<i>poprawa funkcjonowania / sytuacji życiowej</i>	14
<i>nabycie nowych umiejętności</i>	12
<i>przygotowanie do pełnienia ról społecznych, wychowawczych i rodzicielskich</i>	11
<i>zwiększenie kompetencji zawodowych / nabycie kwalifikacji</i>	9
<i>uregulowanie / wyjaśnienie sytuacji zdrowotnej</i>	8
<i>nabycie nawyku świadczenia pracy</i>	7
<i>przygotowanie do powrotu na rynek pracy</i>	5
<i>utrzymanie dobrego stanu zdrowia</i>	5
<i>zapewnienie możliwości leczenia i powrotu na rynek pracy</i>	5

<i>podniesienie samooceny</i>	3
<i>prowadzenie zdrowego trybu życia</i>	3
<i>integracja społeczna</i>	2
<i>nabycie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych</i>	2
<i>podjęcie nauki</i>	2
<i>podjęcie terapii</i>	2
<i>poprawa stanu zdrowia</i>	2
<i>zapewnienie prawidłowej opieki dzieciom</i>	2
<i>zwiększenie umiejętności prawidłowego funkcjonowania w życiu codziennym</i>	2
<i>diagnoza dotycząca uzależnienia</i>	1
<i>utrzymanie gotowości do podjęcia pracy</i>	1
<i>wsparcie w integracji społeczno-edukacyjnej</i>	1
<i>wzrost postawy samodzielności i niezależności</i>	1

Kontrakt przewiduje ocenę realizacji działań w nim zawartych, której celem jest weryfikacja zapisów kontraktu tzn. czy realizowany jest zgodnie z ustaleniami, czy wymaga wprowadzenia zmian np. w zakresie działań lub terminów ich realizacji. W okresie sprawozdawczym dokonano 1935 ocen w 941 kontraktach.

Spośród kontraktów realizowanych w 2011 roku, 765 zostało zakończonych, w tym z powodu:

- *osiągnięcia celu/celów kontraktu* – 487,
- *„zerwania” kontraktu przez klienta* – 230,
- *zmiany celu /celów kontraktu wymagających zawarcia nowej umowy* – 12,
- *innych* – 36.

. Działania na rzecz rodzin (w tym dzieci i młodzieży)

1. Programy i projekty realizowane przez MOPR

PROGRAM POMOCY RODZINIE Z OSOBĄ UZALEŻNIONĄ

Charakterystyka rodzin objętych programem

W 2011r. Programem Pomocy Rodzinie z Osobą Uzależnioną objętych było 180 rodzin; w ciągu roku realizowane były poniższe zadania:

- a) konsultacje, indywidualna psychoedukacja, poradnictwo, motywowanie do leczenia, interwencja w kryzysie, poradnictwo rodzinne – 222 osoby
- b) psychoterapia – 112 osób
- c) pomoc grupowa – 84 osób
- d) wyjazdy terapeutyczne – wypoczynkowe – 61 osób
- e) kolonie socjoterapeutyczne – 44 dzieci
- f) kreatywne spotkania rodzinne – 129 osób
- g) wolontariat – 31 dzieci

Pracownicy udzieli łącznie 2135 świadczeń z zakresu konsultacji i indywidualnej pomocy psychologicznej – pedagogicznej, pozostały czas pracy był przeznaczony na prowadzenie zajęć grupowych i profilaktycznych oraz przygotowanie do nich, współpracę z innymi specjalistami, prowadzenie i udział w spotkaniach wymiany doświadczeń, opracowywanie projektów grup i innych form pomocy, organizowanie zajęć grupowych, kolonii, wyjazdów terapeutycznych – wypoczynkowych, kreatywnych spotkań rodzinnych, uzupełnianie dokumentacji, dyżur, udział w spotkaniach superwizyjnych.

A. Konsultacje

Konsultacje były pierwszym elementem udzielania specjalistycznej pomocy. Ich celem było zebranie najważniejszych informacji o sytuacji życiowej i psychologicznej klientów, zapoznanie z oczekiwaniami oraz wspólne ustalenie celów współpracy. Specjaliści przeprowadzili diagnozę z 80 nowymi rodzinami.

B. Pomoc psychologiczna i pedagogiczna

1. Pomoc indywidualna i rodzinna

Pomoc indywidualna i rodzinna obejmowała realizację planu pracy z rodziną. W zależności od potrzeb klienta i celów ustalonych była to: psychoedukacja, poradnictwo, motywowanie, interwencja w kryzysie, psychoterapia i/lub pomoc rodzinna. Ewaluacja postawionych celów odnośnie każdego klienta, dotycząca tego, jakie cele zostały zrealizowane w okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2011r. znajduje się w aktach klienta.

Indywidualną psychoedukacją, poradnictwem, motywowaniem do leczenia, interwencją w kryzysie, poradnictwem rodzinnym było objętych 222 osób, psychoterapią – 112 osób.

2. Pomoc grupowa

W 2011r. prowadzone były następujące zajęcia grupowe:

- a) grupa socjoterapeutyczna dla dzieci w wieku 7 – 9 lat „Jak dobrze żyć z ludźmi”
- b) grupa socjoterapeutyczna dla dzieci w wieku 10 – 12 lat
- c) 2 grupy terapeutyczne dla dorosłych pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym
- d) trening umiejętności wychowawczych

- e) warsztaty umiejętności psychospołecznych dla dorosłych (trening radzenia sobie ze stresem)
 - f) zajęcia rozwojowo-profilaktyczne (Gimnazjum w Szkole Specjalnej nr 102 w Poznaniu)
 - g) zajęcia rozwojowo-profilaktyczne (III klasy Zasadniczej Szkoły Specjalnej w Poznaniu)
- Łącznie pomocą grupową zostało objętych 84 osoby.

3. Wyjazdy terapeutyczno – wypoczynkowe

- a) Pracownicy programu zorganizowali wyjazd terapeutyczno- wypoczynkowy. Wyjazd odbył się w Pensjonacie Agroturystyczno – Wypoczynkowym w Zajączkowie w dniach 27–29.05.2011 r. Wzięło w nim udział 27 osób (11 dorosłych oraz 16 dzieci). Uczestnicy mieli zagwarantowane zakwaterowanie oraz wyżywienie. Podczas wyjazdu odbywały się spotkania terapeutyczne w 3 grupach – dwie grupy dziecięce, 1 dla dorosłych.
- b) Pracownicy programu zorganizowali wyjazd warsztatowy dla osób dorosłych pochodzących z rodzin z problemem alkoholowych. Wyjazd ten był elementem grupy terapeutycznej, w której uczestnicy brali udział od stycznia 2011 r. Odbył się w Hotelu Pałac Podrzewie w Podrzewiu w dniach 27–29.05.2011r. Wzięło w nim udział 7 członków grupy. Uczestnicy mieli zagwarantowane zakwaterowanie oraz wyżywienie. Podczas wyjazdu prowadzone były intensywne zajęcia warsztatowe z uwzględnieniem procesu grupowego.
- c) Pracownicy programu zorganizowali wyjazd terapeutyczno wypoczynkowy. Wyjazd odbył się w Pensjonacie Agroturystyczno – Wypoczynkowym w Zajączkowie w dniach 30.09 – 02.10.2011 r. Wzięło w nim udział 27 osób (9 dorosłych oraz 18 dzieci). Uczestnicy mieli zagwarantowane zakwaterowanie oraz wyżywienie. Podczas wyjazdu odbywały się spotkania terapeutyczne w 3 grupach – dwie grupy dziecięce, 1 dla dorosłych.

4. Kolonie socjoterapeutyczne

Kolonie socjoterapeutyczne zorganizowano w Kołobrzegu w Ośrodku Kolonijnym „Bosman”. Uczestnikami kolonii były dzieci i młodzież (w wieku od 7 do 15 lat), pochodzące z rodzin z problemem uzależnienia. Grupę stanowiły 44 osoby. Program kolonii oparty był na realizacji programu socjoterapeutycznego i odbywał się w trzech grupach wiekowych: 7-10 lat, 11-13 lat, 14-17 lat. W każdej z grup realizowany był w wymiarze 3-4 godzinnego bloku zajęciowego (36-48 godzin w ciągu całego pobytu). Jego cele oparte były głównie o nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu profilaktyki i promocji zdrowego trybu życia, profilaktyki uzależnień, rozwijania umiejętności społecznych, rozpoznawania i rozwijania własnych mocnych stron, pozytywnego myślenia oraz rozwijania poczucia własnej wartości. Programy, w zależności od grupy wiekowej, akcentowały inne formy przekazu oraz oddziaływania adekwatnie do fazy rozwojowej dziecka.

5. Kreatywne Spotkania Rodzinne

W okresie wakacyjnym zorganizowano cztery Kreatywne Spotkania Rodzinne: warsztaty z grafiki, malowania na tkaninie, filcowania oraz ceramiki. Łącznie uczestniczyło w nich 31 osób oraz 5 opiekunów grup-pracowników Programu. Kreatywne spotkania rodzinne miały dla rodzin znaczenie nie tylko edukacyjne, ale i terapeutyczne. Dostarczyły między innymi wiedzę i umiejętności w zakresie: ceramiki, grafiki, ozdabiania tkanin oraz filcowania. Ponadto uczyły również zasad bezpiecznego zachowania się w grupie, kształtowały otwartość w stosunku do innych. Były okazją do rodzinnego spędzenia czasu wolnego, do wspólnej (bez względu na wiek) aktywności oraz rozwijały wyobraźnię i wyzwalały kreatywność.

W okresie Świąt Bożego Narodzenia zorganizowano dwa dodatkowe Kreatywne Spotkania Rodzinne. W trakcie pierwszego dzieci z młodszej grupy wiekowej wraz z rodzicami i opiekunami miały okazję uczestniczyć w animacji przygotowanej przez agencję artystyczną, gdzie wspólnie bawiono się, słuchano i śpiewano piosenki. Były także korowody taneczne, różne konkursy, quizy. Dodatkowo odbyły się zajęcia plastyczne tworzenia ozdób

świątecznych. Starsza grupa dzieci w wieku od 10-17 lat wzięła udział w świątecznych warsztatach: muzycznych, kulinarno-plastycznych, decoupage, tworzenia biżuterii. Ich celem było wzmacnianie tradycji, wprowadzenie uczestników zajęć w zwyczaje świąteczne oraz przybliżenie dzieciom pojęć związanych ze świętami. Ponadto ich zadaniem było rozbudzenie kreatywności i niekonwencjonalnego myślenia plastycznego, rozwój artystycznej wyobraźni, budowanie w młodzieży wrażliwości na muzykę i piękno przedmiotów, otoczenia. Całość warsztatów łączyła fabuła poszukiwania zaginionej świątecznej atmosfery, na koniec których uczestnicy wzięli czynny udział w świątecznym koncercie afrykańskich bębnow.

Zarówno w trakcie pierwszego, jak i drugiego spotkania 98 dzieci zostało obdarowanych paczką świąteczną.

C. Wolontariat

W ramach realizacji zadania: „Wolontariat” w 2011 r. przeprowadzono następujące działania: Przeprowadzono rozmowy z Pracownikami Wyższych Uczelni w celu pozyskania nowych wolontariuszy. Pozyskiwano nowych wolontariuszy poprzez osobisty kontakt ze studentami na uczelniach (Uniwersytet Przyrodniczy, Uniwersytet Adama Mickiewicza), prowadzono rozmowy kwalifikacyjne z zainteresowanymi pracą wolontarystyczną. Monitorowano czynności związane ze sporządzaniem i podpisaniem indywidualnych porozumień w sprawie korzystania ze świadczeń wolontariusza oraz przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych. Przeprowadzono szkolenie nt. czym jest wolontariat oraz dwudniowe szkolenie dotyczące odnajdywania zasobów wewnętrznych u dzieci. Nawiązano współpracę z Centrum Inicjatyw Senioralnych. W okresie sprawozdawczym wolontariusze objęli opieką 23 dzieci, podpisano 5 porozumień na pracę grupową, 10 porozumień na pracę indywidualną zostało podpisanych w 2010 roku i obejmowały okres roku szkolnego 2010/2011. Wolontariusze pracowali ze wskazanymi przez pracownika Programu dziećmi zarówno w domu dziecka, jak i w siedzibie programu. Motywowali do nauki i odrabiali lekcje oraz spędzali czas wolny z podopiecznymi. Prowadzili zajęcia dla dzieci podczas wyjazdu terapeutyczno – wypoczynkowego w czasie, kiedy rodzice uczestniczyli w swoich zajęciach terapeutycznych. Współprowadzili z pracownikiem programu grupę socjoterapeutyczną. Współpracowali z konsultantem rodziny oraz koordynatorem zadania. Mieli możliwość uczestniczenia w spotkaniach zespołu wolontariuszy poprzez 2 superwizje oraz szkolenie z zakresu psychologicznego rozwoju dziecka zwiększających wiedzę i umiejętności z zakresu pracy z dziećmi. 9 wolontariuszy uczestniczyło w wyjeździe weekendowym, którego celem było uwrażliwienie na spostrzeganie i pokazywanie dziecku jego zasobów. Ponadto wyjazd miał również znaczenie integrujące zespół wolontariuszy oraz dawał możliwość by podzielić się doświadczeniami w pracy z dziećmi. W okresie sprawozdawczym stworzono również ankietę ewaluacyjną dla wolontariusza dotyczącą warunków pracy w Programie.

D. Współpraca z innymi specjalistami

Pracownicy Programu na bieżąco współpracowali z innymi specjalistami: pracownikami socjalnymi i innymi pracownikami MOPR, kuratorami, lekarzami, pracownikami poradni, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkół. Współpraca polegała na wymianie doświadczeń, a także ustalaniu kierunków pracy z rodzinami.

W ramach współpracy z poradnią MONAR w siedzibie Programu zorganizowano wernisaż prac - rękodzieła, których autorami byli uczestnicy projektu MONART. Podczas otwarcia wernisażu klienci Programu wzięli udział w warsztatach witrażu. Pracownicy Programu brali również udział w działaniach prewencyjnych w zakresie profilaktyki i edukacji rodziców osób małoletnich (projekt „Bezpieczne wakacje”), których organizatorem był Zespół Profilaktyki Społecznej Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu.

E. Zarządzanie projektem

1. Promocja projektu:

- a. zorganizowano spotkanie informacyjne o zadaniach Programu dla nowozatrudnionych pracowników socjalnych MOPR. Uczestniczyło w nim 13 osób.
- b. zorganizowano spotkania z pracownikami socjalnymi na filiach MOPR.
- c. w ramach działań promocyjnych pracownicy Programu odwiedzali różne instytucje informując o zakresie działań, zasadach uczestnictwa, zostawiali ulotki informacyjne.
- d. zorganizowano 5 spotkań ze studentami uczelni wyższych:
 - Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa (2 spotkania) - dla 19 osób.
 - Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza (2 spotkania ze studentami pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej) - 20 osób.
 - Uniwersytetu Medycznego (1 spotkanie) - 8 osób.
- e. pracownicy Programu wzięli udział w audycji w Radiu Emaus oraz w Radiu Merkury poświęconym uzależnieniom;
- f. zorganizowano szkolenia (m. in. z zakresu profilaktyki uzależnień, profilaktyki przemocy) połączone z promocją działań Programu w Klubie Integracji Społecznej działającym przy projekcie „Pomoc-Aktywizacja-Wsparcie” (PAW).

2. Doskonalenie warsztatu pracy pracowników Programu:

- a. pracownicy Programu brali udział w comiesięcznej superwizji pracy z klientem. Odbyło się 10 spotkań.
- b. 8 osób brało udział w kursie z zakresu psychoterapii, trzy skorzystały z dofinansowania.
- c. 2 osoby wzięły udział w szkoleniu „Psychoterapia problemów w związkach i w rodzinie” organizowanych przez Fundację ETOH.
- d. jedna osoba uczestniczyła w pięciodniowym szkoleniu z zakresu grupowych treningów Balinta.
- e. jedna osoba uczestniczyła w systemowym couchingu dla rodziców.
- f. pracownicy Programu brali udział w szkoleniu poszerzającym wiedzę z terapii systemowej.
- g. jedna osoba uczestniczyła w szkoleniu z zakresu problematyki barier funkcjonalnych oraz obsługi niepełnosprawnych klientów.
- h. trzy osoby wzięły udział w konferencji poświęconej „Nowym wyzwaniom w profilaktyce uzależnień” organizowanej przez Fundację Profilaktyki i Leczenia Uzależnień „Wybór”.

3. Zarządzanie i bieżąca obsługa projektu:

Na bieżąco prowadzone było zarządzanie projektem obejmujące planowanie, organizowanie pracy, nadzór nad wykonywaniem zadań, kontrolowanie, motywowanie pracowników, ocena, bieżące monitorowanie realizacji zadań, przeprowadzanie ewaluacji, prowadzenie dokumentacji podejmowanych działań, przygotowywanie projektów programów na 2012r. wraz z planem budżetowym, sprawozdań, zapewnienie obsługi kadrowej i płacowej osób zatrudnionych do realizacji Programu, zapewnienie obsługi księgowej, administracyjno – gospodarczej pomieszczeń przeznaczonych do realizacji programu.

F. Najważniejsze efekty jakościowe

Efekt	W wyniku jakich działań efekt został osiągnięty	Liczba osób/rodzin
Zakończenie udziału w Programie z powodu uzyskania stabilnej sytuacji - członkowie rodzin uzyskali wiedzę na temat uzależnienia i jego wpływu na rodzinę, potrafią ją odnieść do własnej sytuacji, konstruktywnie rozwiązywać istniejące	Pomoc psychologiczno – pedagogiczna, psychoedukacja, wspieranie, interwencja w kryzysie, motywowanie do działań, terapia, udział w pozostałych formach działań programu w zależności od problemu i zapotrzebowania rodziny: udział w zajęciach grupowych, korzystaniu z	33 rodziny

problemy, szukać wsparcia, podejmują działania na rzecz zdrowego stylu życia i poprawy relacji z bliskimi.	pomocy wolontariusza; współpraca z innymi specjalistami	
Umocnienie więzi rodzinnych, poprawa komunikacji między członkami rodziny	Pomoc psychologiczno – pedagogiczna, psychoedukacja, wspieranie, motywowanie do działań, terapia	53 rodziny
Nabycie umiejętności radzenia sobie z problemem uzależnienia bliskiego członka rodziny	Pomoc psychologiczno – pedagogiczna, psychoedukacja dla bliskich osobom uzależnionym, wspieranie, interwencja w kryzysie, motywowanie do działań, terapia	41 osób
Aktywna praca nad rozwojem osobistym	Pomoc psychologiczno – pedagogiczna, psychoedukacja, wspieranie, motywowanie do działań, terapia	107 osób
Wzrost umiejętności wychowawczych, poprawa relacji z dziećmi	Pomoc psychologiczno – pedagogiczne, psychoedukacja, wspieranie, motywowanie do działań, terapia	32 osoby
Ustanie przemocy	Pomoc psychologiczno – pedagogiczna, psychoedukacja, wspieranie, interwencja w kryzysie, motywowanie do działań, terapia, współpraca z innymi specjalistami	15 rodzin
Wzrost odpowiedzialności, asertywności, umiejętności społecznych, samodzielności	Pomoc psychologiczno – pedagogiczna, psychoedukacja, wspieranie, motywowanie do działań, terapia, udział w zajęciach grupowych	42 osoby
Wzrost umiejętności korzystania z pomocy instytucjonalnej	Pomoc psychologiczno – pedagogiczna, psychoedukacja, wspieranie, motywowanie do działań, współpraca z innymi specjalistami	68 osób

PROJEKT DZIECKO POD PARASOLEM PRAWA

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 201 interwencji, udzielono pomocy 288 dzieciom w wieku od noworodka do 17 lat. W 49 przypadkach stwierdzono, że opiekunowie dziecka byli pod wpływem alkoholu (9 nietrzeźwych umieszczono w Centrum Redukcji Szkód, 1 osobę na Oddziale Toksykologii), 2 dzieci interwencyjnie umieszczono w placówkach opiekuńczych, 4 dzieci umieszczono w szpitalu, w 2 przypadkach wezwano pogotowie ratunkowe w celu udzielenia pomocy pokrzywdzonym opiekunom (2 osoby dorosłe trafiły do szpitala), 38 dzieci zostało przewiezionych i przekazanych pod opiekę trzeźwego członka rodziny. W pozostałych przypadkach, po przeprowadzeniu rozmowy korygującej z rodzicami/opiekunami prawnymi, dzieci pozostały pod ich opieką lub opieką innego, trzeźwego członka rodziny w miejscu zamieszkania. Przyczyny wezwań patrolu:

- dzieci pod opieką osób nietrzeźwych,
- dzieci pozostawione bez opieki osób dorosłych,
- zaniedbanie, przemoc wobec dziecka,
- podejrzenie stosowania przemocy wobec dzieci,
- podejrzenie wykorzystania seksualnego dziecka,
- konflikty między rodzicami a nastolatkami.

Podczas interwencji policjanci i pracownicy socjalni przeprowadzali także rozmowy profilaktyczne z rodzicami małoletnich, udzielali porad, a także przekazywali informatory i ulotki dla ofiar przemocy w rodzinie i osób mających problem z uzależnieniem.

W okresie sprawozdawczym prowadzono monitoring wszystkich przeprowadzonych interwencji w następujący sposób: prowadzono na bieżąco dokumentację Projektu (korespondencja z Filiami, monitoring dalszych działań - dokumentacja była przekazywana do wiadomości właściwego miejscowo komisariatu Policji i filii MOPR, na jej podstawie podejmowane były dalsze czynności mające na celu zapewnienia bezpieczeństwa małoletnim; tj. wizyty kontrolne pracowników socjalnych i Policji oraz przesłanie spraw do Sądu Rodzinnego). Przeprowadzono 3 superwizje dla pracowników Projektu z MOPR i Policji oraz 1 superwizję dla pracowników Projektu z MOPR. Przeprowadzono szkolenie dla pracowników Projektu dotyczące wprowadzanie procedur niebieskiej karty. Stworzono procedury Projektu. Stworzono ulotki Projektu dla pracowników socjalnych. Stworzono druk „Karta zgłoszenia do przeprowadzenia interwencji Patrołu w ramach Projektu Dziecko Pod Parasolem Prawa”. Stworzono wzór odpowiedzi pracownika socjalnego MOPR. Zamieszczono w/w dokumenty na portalu wewnętrznym MOPR – Moprosfera. Przeprowadzono spotkania z nowo zatrudnionymi pracownikami socjalnymi MOPR w celu zapoznania ich z ideą i zasadami funkcjonowania Projektu. Przeprowadzono 7 spotkań z kierownikami zespołów pracy socjalnej oraz pracownikami socjalnymi na filiach MOPR (91 osób) w celu zapoznania ich z nowymi zasadami funkcjonowania Projektu. Przeprowadzono szkolenia wewnętrzne dla funkcjonariuszy Wydziału Zabezpieczenia Miasta KMP. Przeprowadzono rozmowę z Kuratorem Zawodowym informującą o zasadach funkcjonowania Projektu oraz możliwości zgłoszeń. Przeprowadzono szkolenie dla pracowników Ginekologiczno – Położniczego Szpitala Klinicznego przy ul. Polnej w Poznaniu.

Prowadzono działania nadzorujące działanie Patroli poprzez rozmowy weryfikujące pracę w projekcie z 8 pracownikami socjalnymi MOPR dyżurujących w Patrolach w 2010 roku, sporządzono i podpisano z nimi indywidualne umowy na pracę w Projekcie. Przygotowano comiesięczne grafiki planowanych i odbytych dyżurów, które przekazywano koordynatorowi z Policji. Przekazano sprzęt potrzebny do funkcjonowania Patroli na miejsce pełnienia dyżurów w siedzibie Komendy Miejskiej Policji. Prowadzono regularne rozmowy z koordynatorem z Policji w sprawach dotyczących funkcjonowania Zadania.

Funkcjonowanie „Przyjaznych patroli” uznać należy za ważny element realizacji społecznych oczekiwań i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa osób małoletnich. Kampania informacyjna dotycząca projektu ma także pozytywny odbiór społeczny i przyczynia się do zwiększania wrażliwości na sytuacje krzywdzenia dzieci.

PROGRAM „TRaTWa” Twórcze Rozwiązywanie Trudności Wychowawczych

Główny realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu

Partnerzy:

- rodziny naturalne
- rodziny zastępcze
- pogotowia rodzinne
- placówki oświatowe
- komisariaty Policji
- placówki opiekuńczo - wychowawcze:
 - Dom Dziecka nr 1, Poznań
 - Dom Dziecka nr 2, Poznań
 - Dom Młodzieży, Poznań
 - Dom Dziecka w Lipnicy
 - Dom Dziecka w Lesznie

- podmioty sprawujące nadzór nad rodzinami:
 - pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie (pedagodzy, pracownicy socjalni, specjaliści pracy z osobami doświadczającymi przemocy i z osobami uzależnionymi)
 - sąd i kuratorzy sądowi
- placówki interwencyjno – terapeutyczne:
 - poradnie psychologiczno – pedagogiczne
 - ośrodki leczenia uzależnień
 - Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Poznaniu

Adresaci Programu

- rodzice naturalni zmagający się z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi
- osoby zagrożone pozbawieniem/ograniczeniem władzy rodzicielskiej
- rodzice naturalni mający ograniczoną władzę rodzicielską lub pozbawieni władzy rodzicielskiej wobec dzieci przebywających w zastępczych formach opieki
- rodzice zastępczy
- dzieci i młodzież przebywające w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych

Działania:

- trening umiejętności rodzicielskich dla rodziców dzieci przebywających w zastępczych formach opieki, zagrożonych umieszczeniem w placówce lub przejawiających trudności wychowawcze
- konsultacje psychologiczne dla dzieci, młodzieży i rodziców
- terapia indywidualna/poradnictwo dla rodziców
- terapia rodzinna – spotkania z rodzicami i dziećmi
- spotkania z uczestnikami w środowisku rodzinnym
- wyjazdy terapeutyczny

Liczba środowisk objętych programem: 92 środowisk rodzinnych, w tym: 70 matek, 23 ojców, 156 dzieci, 8 rodzin zastępczych spokrewnionych, 3 rodziny zastępcze niespokrewnione, 1 rodzina adopcyjna

Liczba rodzin regularnie współpracujących w ramach Programu (co najmniej 3 miesiąca): 70

Liczba rodzin, które są na wstępnym etapie współpracy (mniej niż 3 miesiące): 21

Liczba rodzin, które nieregularnie kontaktują się z realizatorkami Programu: 36

Liczba rodzin, które zakończyły regularną współpracę z Programem w 2011: 7

Liczba rodzin, które nie zdecydowały się na udział w Programie (brak odpowiedzi na pisemne zaproszenie do udziału w Programie): 72

Ogólnorozwojowe zajęcia dla dzieci młodzieży:

Zajęcia te odbywały się w okresie wakacji, składały się z pięciu 1,5 godzinnych spotkań z młodzieżą i dziećmi. Atmosfera ferii letnich sprzyjała otwartości na grupę i jej uczestników, ułatwiała nawiązywanie kontaktów między rówieśnikami, a także zmniejszała ograniczenia w wyrażaniu siebie i własnych emocji przez uczestników zajęć.

Spotkania miały charakter ogólnorozwojowy, w szczególności nastawiony na budowanie pozytywnych doświadczeń w obszarach: emocjonalnym, poznawczym i społecznym. Podczas spotkań wykorzystywano elementy terapii zajęciowej, ćwiczenia integracyjne, zabawy interakcyjne, ćwiczenia sprzyjające ekspresji emocjonalnej oraz zadania plastyczne i ruchowe.

Kalendarium Imprez:**I wyjazd - WYJAZD TERAPEUTYCZNO-WYPOCZYNKOWY**

Organizator	MOPR : Filia Piątkowo, Program TRaTWa
Partnerzy	Ośrodek Wypoczynkowy w Cichowie
Nazwa imprezy	Wyjazd terapeutyczno - wypoczynkowy
Adresaci	Rodziny objęte programem – rodzice naturalni z ograniczoną władzą rodzicielską, dzieci przebywające w domach rodzinnych i w placówkach
Data	13-14 maja 2011r.
Działania	zajęcia terapeutyczno - edukacyjne, integracyjne i terapia zajęciowa
Efekty	integracja uczestników, diagnoza relacji rodzinnych, wzmocnienie w roli rodzica
Łączna liczba uczestników:	27 osób, w tym: 3 osoby prowadzące zajęcia

II wyjazd - WYJAZD TERAPEUTYCZNO-WYPOCZYNKOWY

Organizator	MOPR: Filia Piątkowo, Program TRaTWa
Partnerzy	Ośrodek Wypoczynkowy w Cichowie
Nazwa imprezy	Wyjazd terapeutyczno-wypoczynkowy
Adresaci	Rodziny objęte programem – rodzice naturalni z ograniczoną władzą rodzicielską, dzieci przebywające w domach rodzinnych i w placówkach
Data	7-9 października 2011r.
Działania	zajęcia terapeutyczno - edukacyjne, integracyjne i terapia zajęciowa
Efekty	integracja uczestników, diagnoza relacji rodzinnych, wzmocnienie w roli rodzica
Łączna liczba uczestników:	45 osób, w tym: 4 osoby prowadzące zajęcia

III wyjazd – WYJAZD WIGILIJNY

Organizator	MOPR: Filia Piątkowo, Program TRaTWa
Partnerzy	Ośrodek Agroturystyczny w Zajączkowie
Nazwa imprezy	Wyjazd Wigilijny
Adresaci	Rodziny objęte programem – rodzice naturalni z ograniczoną władzą rodzicielską, dzieci przebywające w domach rodzinnych i w placówkach
Data	3 grudnia 2011r.
Działania	zajęcia terapeutyczno - edukacyjne, umożliwienie rodzicom spędzenia razem z dziećmi czasu na kultywowaniu wigilijnych zwyczajów (przygotowanie ozdób i kartek świątecznych, spożycie wspólnej wieszery, kolędowanie)
Efekty	integracja uczestników, diagnoza relacji rodzinnych, wzmocnienie w roli rodzica
Łączna liczba uczestników:	25 osób, w tym: 4 osoby prowadzące zajęcia

Osiągnięte efekty:

Effekt	Liczba
Zwiększenie świadomości potrzeb dziecka, wzmocnienie w roli rodzica (rezultaty na różnym poziomie głębokości)	55 rodziców
Nabywanie lepszych umiejętności wychowawczych	50 rodziców
Podjęcie zatrudnienia	11 rodziców

Podjęcie leczenia odwykowego	3 rodziców
Podjęcie leczenia psychiatrycznego	5 rodziców
Uzyskanie możliwości urlopowania dzieci do domu rodzinnego	14 rodzin
Poprawa relacji między rodzicami biologicznymi i zastępczymi	4 rodziny
Złożenie wniosku o odzyskanie władzy rodzicielskiej	2 rodziców
Umorzenie sprawy o ograniczenie władzy rodzicielskiej	2 rodziców
Złożenie wniosku o urlopowanie dziecka do domu rodzinnego (w trakcie rozpatrywania)	3 rodziny
Wstrzymanie decyzji o umieszczeniu dziecka w placówce	1 rodzina

2. Programy i projekty realizowane z innymi partnerami

PROGRAM „WOLONTARIAT Z MOPR W POZNAŃSKICH RODZINACH”

Realizator: Stowarzyszenie „Lepszy Świat”, ul. Libelta 22, Poznań

Partnerzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

Adresaci:

- dzieci i młodzież
- osoby starsze
- osoby niepełnosprawne

Cel projektu:

Wyrównywanie szans w dostępie do edukacji dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach, a także walka z izolacją społeczną i osamotnieniem osób niepełnosprawnych, seniorów oraz dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Działania:

Projekt ma charakter partnerski. Koordynatorzy projektu w Filiach MOPR odpowiedzialni są za rozpoznanie potrzeb i za rekrutację beneficjentów, wprowadzenie i zapoznanie wolontariusza ze środowiskiem oraz monitoring środowisk (przebiegu współpracy rodziny z wolontariuszem) w Projekcie, natomiast Stowarzyszenie odpowiada za skierowanie przeszkolonych wolontariuszy i monitoring ich pracy. Działania mają na celu:

- zapewnienie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego oraz pozyskania pomocy w nauce przez dzieci i młodzież.
- udzielanie korepetycji w siedzibie Stowarzyszenia oraz w środowisku domowym dzieci i młodzieży.
- zapewnienie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego przez osoby starsze.

Osiągnięte efekty:

W 2011 r. z programu skorzystało **57 osób**, w tym z formy (jedna osoba może skorzystać z różnych form pomocy):

- spędzania czasu wolnego z dzieckiem - 8 osób
- spędzania czasu wolnego z os. starszą - 9 osoby
- spędzania czasu wolnego z osobą niepełnosprawną - 3 osoby,
- korepetycji w miejscu zamieszkania - 41 osób

PROGRAM „FUNDUSZ WODOCIĄGOWY” FIRMY AQUANET

Organizator: Fundacja „Familijny Poznań”, Staszica, 60-525 Poznań,

Partner: MOPR Poznań

Cel: W ramach Funduszu Wodociągowego stworzonego przez Spółkę Aquanet S.A. Łagodzenie skutków podwyżek cen wody i ścieków klientom o najniższych dochodach obsługiwanych przez Aquanet S.A. zamieszkałym na terenie miasta Poznań.

Effekt: Udzielenie wparcia finansowego 2859 środowiskom wskazanym przez MOPR, na łączną kwotę 331 400 zł.

3. Innowacyjne formy pracy z rodziną wprowadzone przez zespoły pracy socjalnej lub poszczególnych pracowników socjalnych

ORGANIZACJA POMOCY DLA OFIAR HANDLU LUDŹMI

Realizator: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Fundacja La Strada (Projekt realizowany w terenie poprzez koordynatorów regionalnych).

Partnerzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie - konsultant psycholog z Filii Nowe Miasto pełniący funkcję koordynatora regionalnego.

Adresat: Osoby poszkodowane w wyniku handlu ludźmi.

Działania:

- podjęcie działań w zakresie oceny przypadku, planowanie pomocy krótko- i długoterminowej,
- zapewnienie indywidualnego kontaktu osobom poszkodowanym z psychologiem MOPR,
- zapewnienie wsparcia.

Pomocą objęto 2 środowiska.

Osiągnięte efekty:

- Udzielenie pomocy psychologicznej ofiarom - 2,
- Podniesienie poziomu poczucia bezpieczeństwa - 2,
- Pomoc w kontaktowaniu się z rodziną – 2,
- Przewyciężenie oporu przed złożeniem zeznań przez ofiary handlu ludźmi - 2.

PROJEKT „POWRÓT Z ULICY”

Realizator:

Komenda Miejska Policji

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu

Adresat:

Dzieci i młodzież, osoby dorosłe uprawiające proceder żebractwa.

Partnerzy:

Urząd Miasta Poznania - Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych.

Działania: Pracownicy socjalni MOPR wraz z Policją (nieumundurowaną) podczas patroli kontrolowali i obserwowali miejsca gdzie uprawiony jest proceder żebractwa przez dzieci i młodzież. Legitymowali dzieci i młodzież, które w różnych formach zajmowały się żebractwem. Szczegółowo rozpoznawali sytuację opiekuńczo-wychowawczą nieletnich żebrzących. Ustalali plan pomocy zgodnie z kompetencjami uczestniczących w działaniach podmiotów. Skierowali alternatywną ofertę spędzenia czasu wolnego dla dzieci zajmujących się żebractwem. Patrole realizowane były w okresie od czerwca do października 2011r.

Osiągnięte efekty:

Podczas patroli podjęto następujące czynności:

- sporządzono dokumentację z rozmowy z dzieckiem żebrzącym,
- sporządzono notatkę z rozmowy z rodzicami dziecka uprawiającego proceder żebractwa,
- rozpoznano sytuację rodzinno-bytową rodziny/dziecka,
- rozpoznano sytuację opiekuńczo-wychowawczą dziecka,
- przekazano ulotki informacyjne,
- pouczone osoby żebrzące, że żebractwo jest niezgodne z obowiązującym prawem,
- udzielono poradnictwa specjalistycznego,
- przekazano dokumentację z patroli do Sądu Rodzinnego do spraw Rodzinnych i Nieletnich.

W prowadzonych patrolach ujawniono 66 żebrzących dzieci w wieku od 3 do 17 lat.

- 3 dziewczynki i 63 chłopców
- 15 nieletnich miało nadzór kuratora
- 13 popełniło czyny karalne

Ujawniono 119 dorosłych osób żebrzących w wieku od 18 do 79 lat, w tym:

- 14 kobiet
- 105 mężczyzn
- 7 osób było narodowości rumuńskiej
- 39 osoby było pod wpływem alkoholu
- 1 osoba była pod wpływem narkotyków
- 20 osób bezdomnych
- 21 osób miało ustalony stopień niepełnosprawności
- 4 osoby opuściły zakład karny
- 21 osób miało swoje świadczenie rentowe
- 2 osoby pracowały na umowę zlecenie
- 2 osoby pracowały na umowę o pracę
- 15 osób korzystało z pomocy MOPR, w tym 6 rodzin dzieci żebrzących oraz 9 osób dorosłych

ORGANIZACJA ZESPOŁÓW INTERDYSCYPLINARNYCH

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu - konsultant pedagog,

Partnerzy: Kuratorzy, policja, pedagog i psycholog szkolny, nauczyciele, przedstawiciele środowiska lokalnego, wychowawcy różnego typu placówek opiekuńczo - wychowawczych, socjalizacyjnych współpracujący z daną rodziną.

Adresat: Rodziny korzystające z pomocy MOPR.

Działania: Na spotkaniu zespołu interdyscyplinarnego omawiane są główne problemy występujące w rodzinie i wspólnie zostaje wypracowywany krótko lub długoterminowy plan pracy z rodziną celem rozwiązywania problemów i uzyskania poprawy w funkcjonowaniu rodziny. Realizowane są działania takie jak: podjęcie terapii w Poradni Leczenia Uzależnień, zapisanie dzieci do świetlicy środowiskowej, podjęcie współpracy z pracownikiem socjalnym i konsultantem pedagogiem, zarejestrowanie się do PUP, podjęcie terapii rodzinnej, udział w mediacji rodzinnej, regularne uczęszczanie do szkoły, skierowanie sprawy do sądu rodzinnego, nawiązanie współpracy z programem „TRaTWa” Twórcze Rozwiązywanie Trudności Wychowawczych.

Zorganizowano 7 spotkań.

Osiągnięte efekty:

- środowiska monitorowane przez pracownika socjalnego – 11 rodzin
- podjęcie leczenia w Poradni Leczenia Uzależnień – 2 osoby
- zgłoszenie rodziny do programu „TRaTWa” Twórcze Rozwiązywanie Trudności Wychowawczych – 5 rodzin
- wsparcie pedagoga szkolnego dla uczących się dzieci – 11 rodzin

- podjęcie pracy – 3 osoby
- podjęcie terapii rodzinnej – 1 rodzina
- zmotywowanie rodziców do zapewnienia dzieciom właściwej opieki lekarskiej – 6 rodzin
- udział w terapii psychologicznej – 2 osoby
- poradnictwo specjalistyczne z zakresu opieki i wychowania – 8 rodzin

4. Udzielanie pomocy specjalistycznej

Poradnictwo pedagogiczne realizowane we wszystkich filiach MOPR poprzez:

- pedagogiczne diagnozowanie rodzin,
- udzielanie porad rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- prowadzenie rozmów wspierających, psychoedukacyjnych,
- prowadzenie negocjacji i mediacji z rodzinami,
- pedagogizacja rodziców,
- terapia pedagogiczna,
- prowadzenie doraźnych interwencji w sytuacjach kryzysowych w rodzinach, mających na celu w szczególności zabezpieczenie małoletnich,
- rzecznictwo interesów rodzin w kontaktach z instytucjami i urzędami,
- współdziałanie z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w celu rozwiązywania problemów osób, rodzin zwracających się o pomoc pedagogiczną,
- organizowanie spotkań interdyscyplinarnych z przedstawicielami organizacji, instytucji, budowanie sieci wsparcia dla rozwiązania konkretnych problemów,
- konsultacje pedagogiczne z pracownikami socjalnymi.

Poradnictwo psychologiczne realizowane poprzez:

- psychologiczne diagnozowanie osób i rodzin,
- udzielanie porad psychologicznych,
- prowadzenie terapii indywidualnej i rodzinnej (w tym z zastosowaniem terapii krótkoterminowej skoncentrowanej na rozwiązaniu),
- prowadzenie doraźnych interwencji w rodzinach,
- konsultacje dla pracowników socjalnych.

Poradnictwo prawne realizowane poprzez:

- udzielanie informacji o obowiązujących przepisach prawnych,
- udzielanie porad prawnych osobom korzystającym z pomocy MOPR,
- pomoc osobom i rodzinom w sporządzaniu pism procesowych,
- sporządzanie pism procesowych kierowanych przez klientów do sądów, organów administracji oraz organów ścigania,
- bieżąca pomoc w postępowaniach sądowych, w których uczestniczą klienci.

W zakresie bezpłatnego poradnictwa prawnego Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie współpracuje z Wielkopolską Radą Koordynacyjną – Związkiem Organizacji Pozarządowych oraz z Fundacją „Familiiny Poznań”. Z porad prawnych realizowanych przez WRK w ramach projektu „Wielkopolskie Centrum Poradnictwa Prawno – Obywatelskiego” w 2011 r. skorzystało 130 klientów MOPR. Z kolei z porad prawnych oferowanych przez Fundację „Familiiny Poznań” w ramach projektu „Sieć biur porad prawnych i informacji obywatelskiej” skorzystało 160 osób skierowanych z MOPR.

Poradnictwo prawne realizowane jest też dzięki współpracy ze **Studencką Uniwersytecką Poradnią Prawną**. Na terenie Filii Nowe Miasto i Stare Miasto MOPR udzielane są porady

prawne z zakresu prawa cywilnego, prawa karnego, prawa pracy i prawa administracyjnego klientom MOPR, przez studentów IV i V roku prawa Wydziału Prawa i Administracji UAM. Na życzenie klienta studenci przedstawiają pisemne stanowisko w poruszanej sprawie, z uwzględnieniem wskazań dotyczących trybu dalszego jej załatwienia oraz przygotowują i redagują pisma procesowe. Wszystkie opinie są konsultowane i zatwierdzane przez opiekuna SUPP.

Działania w zakresie problemu przemocy w rodzinie są realizowane przez pracowników socjalnych i pracowników socjalnych ds. przemocy w Filiach MOPR poprzez:

- nawiązanie kontaktów z ofiarami przemocy domowej, diagnozowanie i przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, stosowanie procedury „Niebieska Karta”,
- udzielanie konsultacji dla rodzin w instytucji lub w środowisku zamieszkania - indywidualna praca z klientem,
- organizowanie spotkań grup roboczych w przypadkach występowania przemocy w rodzinie,
- współpracę z organizacjami i instytucjami działającymi w zakresie rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie.
- udzielaniu konsultacji pracownikom socjalnym w zakresie pracy z osobą doświadczającą przemocy w rodzinie i przeciwdziałania temu zjawisku,
- udzielaniu wsparcia merytorycznego pracownikom socjalnym w zakresie organizacji spotkań grup roboczych,
- organizowaniu pracy sekcji zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w odniesieniu do roli liderów sekcji nadanej im przez ten zespół,
- prowadzeniu bazy danych instytucji zajmujących się przemocą rodzinną na poziomie dzielnicy/powiatu/województwa,
- sporządzaniu półrocznych i rocznych sprawozdań dotyczących liczby rodzin objętych działaniami oraz efektów pracy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizacja działań w zakresie problemu przemocy w rodzinie w 2011 roku	
<i>Liczba środowisk</i>	430
<i>Liczba osób</i>	1118
<i>w tym liczba dzieci</i>	399

Działania w zakresie problemu przemocy w rodzinie (wobec dziecka) były także realizowane przez konsultantów pedagogów w 44 środowiskach, którzy takie czynności podejmowali w większości na wniosek składany przez pracownika socjalnego.

Działania specjalistów pracy socjalnej - superwizorów mają na celu upowszechnienie metodycznej pracy socjalnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Poznaniu poprzez:

- Zapewnienie usługi metodycznej pracy socjalnej wskazanym osobom i rodzinom.
- Zapewnienie superwizji pracy socjalnej powierzonym grupom pracowników (szczegółowe dane w rozdziale XI. Rozwiązania organizacyjne oraz zatrudnienie w MOPR, podrozdział 2.3.)

Usługa metodycznej pracy socjalnej realizowana jest poprzez:

- Diagnozę osób i rodzin
- Konstruowanie planów pracy z osobą i rodziną
- Wspieranie i monitorowanie działań podejmowanych przez osobę i rodzinę

- Organizowanie i pracę w ramach grup roboczych
- Współpracę z rejonowymi pracownikami socjalnymi a także innymi specjalistami i konsultantami
- Współpracę z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz klientów

Realizacja metodycznej usługi pracy socjalnej w 2011 roku	
<i>Liczba środowisk</i>	41
<i>Liczba osób</i>	96
<i>w tym liczba dzieci</i>	66

5. Rozwijanie zainteresowań i wyrównywanie szans edukacyjnych oraz organizowanie wypoczynku i imprez okolicznościowych dla dzieci

Realizator: Centrum Wspierania Młodzieży i Dzieci, „Klub” Profilaktyczno – Wychowawczy, os. Zwycięstwa 21, Poznań.

Rola MOPR: Kontakt z psychologiem i wymiana informacji na temat korzystnych zmian w funkcjonowaniu społecznym.

Działania: Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży oraz wspieranie rodziny w zadaniach wychowawczych. Forma opiekuńczo - wychowawcza nad dzieckiem pochodzącym z rodziny dysfunkcyjnej.

Liczba uczestników: 4 dzieci

Realizator: Świetlica Socjoterapeutyczna „Tulipanki”, Polski Komitet Pomocy Społecznej ul. Wielka.

Adresat: półkolonie dla dzieci z rodzin korzystających z pomocy MOPR w wieku szkolnym.

Rola MOPR: Kierowanie dzieci, kontakt z opiekunami.

Liczba uczestników: 8 dzieci

Realizator: Świetlica socjoterapeutyczna Oratorium „Tęcza” i „Metanoia”, ul. Św. Marcin 13, Poznań.

Rola MOPR: Stały kontakt z opiekunami w celu zapewnienia dzieciom należytej opieki, opłata posiłku dla dzieci.

Działania: Pomoc w odrabianiu lekcji, spędzanie czasu wolnego.

Liczba uczestników: „Oratorium Tęcza” - 19, „Metanoia” - 8.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu - Filia Stare Miasto, Zespół Pracy Socjalnej nr 2.

Partner: Wyższa Szkoła Edukacji i Terapii, ul. Grabowa 22.

Działania: rozpoznanie sytuacji rodzin, które wymagają wsparcia w postaci paczki świątecznej.

Rola MOPR: kierowanie rodzin, wydawanie paczek.

Liczba uczestników: 29 rodzin, w tym 41 dzieci

Realizator: Wyższa Szkoła Bankowa, ul. Ratajczaka 5, impreza gwiazdkowa

Rola MOPR: kierowanie dzieci,

Liczba uczestników: 15 dzieci

Realizator: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Poznań - Grunwald, os. B. Śmiałego 2/77 - kolonie zdrowotne.

Adresat: dzieci klientów MOPR z rodzin dysfunkcyjnych i z problemami zdrowotnymi.

Rola MOPR: Kierowanie dzieci, opłata kolonii, kontakty z rodzicami.

Liczba uczestników: 2 dzieci

Realizator: Salezjański Wolontariat Misyjny, ul. Pszczelna 20 – kolonie.

Miejsce: Gościno nad morzem.

Adresat: dzieci klientów MOPR, głównie z problemem alkoholowym.

Rola MOPR: Kierowanie dzieci, kontakty z rodzicami.

Liczba uczestników: 10 dzieci

Organizator: Kuratorium Oświaty – kolonie letnie dla dzieci.

Miejsce: Murzasichle k. Zakopanego.

Adresat: dzieci z rodzin korzystających z pomocy MOPR.

Rola MOPR: Kierowanie dzieci, kontakty z rodzicami, uczestnictwo pracownika MOPR przy wyjeździe dzieci i powrocie do domu.

Liczba uczestników: 128 dzieci

Realizator: Towarzystwo „Nasze Szwederowo” Bydgoszcz, ul. Nowodworska 25/106 - kolonie letnie.

Miejsce: Jarosławiec nad morzem.

Adresat: dzieci klientów MOPR, głównie z problemem alkoholowym.

Rola MOPR: Kierowanie dzieci, kontakty z rodzicami, uczestnictwo pracownika MOPR przy wyjeździe dzieci i powrocie do domu.

Liczba uczestników: 139 dzieci

Realizator: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, os. B. Śmiałego 2/77, Poznań.

Adresat: dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Rola MOPR: skierowanie dzieci - kolonia o profilu neuropsychiatrycznym dla dzieci w Obornikach Wielkopolskich.

Liczba uczestników: 7 dzieci

Realizator: Dom Dziecka nr 1 w Poznaniu „Klub Dobrych Rodziców”.

Adresat: rodzice wymagający wzmocnienia kompetencji wychowawczych.

Rola MOPR: Kierowanie do projektu rodziców z problemami wychowawczymi oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w celu zapobiegania umieszczaniu małoletnich dzieci w zastępczej formie opieki.

Liczba uczestników: 1 osoba

Realizator: Fundacja Uni-Terra os. Śmiałego 23.

Adresaci: dzieci w wieku 7-15 lat.

Rola MOPR: Typowanie i kierowanie dzieci do udziału w półkoloniach integracyjnych w Klubie osiedlowym Korona os. Śmiałego.

Liczba uczestników: 3 dzieci

Realizator: Parafialny Zespół Caritas.

Adres: Parafia Maryi Królowej, Rynek Wildecki 4, Poznań.

Rola MOPR: Zachęcanie dzieci klientów do uczestnictwa w zajęciach świetlicy, wymiana informacji nt. sytuacji rodzin dzieci uczęszczających do świetlicy.

Działania: Pomoc w odrabianiu lekcji, spędzanie wolnego czasu, obiad. W okresie letnim są organizowane półkolonie dla dzieci.

Liczba uczestników: 25 dzieci

Realizator: Świetlica u Zmartwychwstańców.

Adres: Parafia Zmartwychwstania Pańskiego, ul. Dąbrówki 4, Poznań.

Rola MOPR: Zachęcanie dzieci klientów do uczestnictwa w zajęciach świetlicy, wymiana informacji nt. sytuacji rodzin dzieci uczęszczających do świetlicy.

Działania: Poczęstunek, pomoc w odrabianiu lekcji, spędzanie wolnego czasu.

Liczba uczestników: 40 dzieci

Realizator: Świetlica socjoterapeutyczna „Płomyk”.

Adres: Parafia p.w. św. Trójcy, ul. 28 Czerwca, Poznań.

Rola MOPR: Zachęcanie dzieci klientów do uczestnictwa w zajęciach świetlicy, wymiana informacji nt. sytuacji rodzin dzieci uczęszczających do świetlicy.

Działania: Poczęstunek, pomoc w odrabianiu lekcji, spędzanie wolnego czasu.

Liczba uczestników: 43 dzieci

Realizator: Świetlica socjoterapeutyczna „Płomyczek”.

Adres: Polski Komitet Pomocy Społecznej, ul. Przemysłowa 45, Poznań.

Rola MOPR: Zachęcanie dzieci klientów do uczestnictwa w zajęciach świetlicy, wymiana informacji nt. sytuacji rodzin dzieci uczęszczających do świetlicy.

Działania: Poczęstunek, pomoc w odrabianiu lekcji, spędzanie wolnego czasu.

Liczba uczestników: 25 dzieci

Realizator: Świetlica Socjoterapeutyczna „Motylarnia” przy Fundacji Familijny Poznań.

Adres: os. Zwycięstwa 123, 61 -640 Poznań.

Rola MOPR: Wymiana wzajemnych informacji na temat rodzin zagrożonych problemem uzależnienia oraz dzieci wymagających środowiskowej formy wsparcia, omawiane są również przyczyny rezygnacji rodziców z uczestnictwa ich dzieci w zajęciach, wspólne ustalanie działań motywujących rodziców do wyrażenia zgody na udział dzieci w zajęciach.

Działania: Wspomaganie wszechstronnego rozwoju dziecka poprzez zajęcia socjoterapeutyczne, artystyczne oraz aktywność sportową i zabawę.

Liczba uczestników: 4 dzieci

Organizator: Fundacja Familijny Poznań - Przedszkole „Tańcząca Antylopa”.

Adres: os. Sobieskiego 105, Poznań.

Rola MOPR: Kierowanie dzieci wymagających opieki i pracy w zakresie rozwoju psychofizycznego oraz społecznego, wymiana informacji na temat funkcjonowania i rozwoju emocjonalnego dzieci objętych wsparciem.

Działania: Bezpłatna forma dziennej 5 godzinnej opieki nad małoletnim dzieckiem w wieku przedszkolnym, bez wyżywienia, edukacja, zajęcia dodatkowe.

Liczba uczestników: 8 dzieci

Organizator: Fundacja Familijny Poznań - Przedszkole „Motylarnia”.

Adres: ul. Łagodna 4, Poznań.

Rola MOPR: Kierowanie dzieci wymagających opieki i pomocy w edukacji przedszkolnej, które nie zakwalifikowały się do publicznego przedszkola, o niskim statusie finansowym, wzajemna wymiana informacji na temat funkcjonowania społecznego i emocjonalnego dzieci.

Działania: 5-godzinna opieka nad dziećmi, zajęcia dodatkowe, edukacja przedszkolna.

Liczba uczestników: 5 dzieci

Organizator: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Koło Pomocy Młodzieży Sprawnej Inaczej „Śmiałek”.

Adres: os. Marysieńki 25, 60-688 Poznań.

Rola MOPR: Wymiana informacji na temat sytuacji rodzinnej i zdrowotnej uczestników, kwalifikacji do zajęć rehabilitacyjnych.

Działania: Kształtowanie relacji w kontaktach społecznych (integracja środowiskowa) oraz zapewnienie wszechstronnego rozwoju sprawności psychofizycznej, aktywności twórczej, przystosowania i funkcjonowania społecznego głównie dla młodzieży z mózgowym porażeniem dziecięcym, upośledzeniem umysłowym, zespołem Downa.

Liczba uczestników: 9 uczestników.

Organizator: Kuratorski Ośrodek Pracy z Młodzieżą i Dziećmi.

Rola MOPR: Kierowanie dzieci do udziału w zajęciach.

Działania: Wsparcie dla dzieci z rodzin objętych opieką kuratorską z uwzględnieniem zajęć resocjalizacyjnych i dydaktycznych.

Liczba uczestników: 6 dzieci

Organizator: Ośrodek Wsparcia dla Rodzin „Nasza Chata”, Stowarzyszenie Pomocy w Problemach Życiowych, ul. Żupańskiego 14/10, Poznań.

Adresat: rodziny z dziećmi korzystające z pomocy MOPR.

Rola MOPR: Wymiana informacji, zachęcanie do udziału w zajęciach.

Działania: Rozwijanie zainteresowań dzieci, pomoc wspierająca całe rodziny, poradnictwo: psychologiczne, pedagogiczne i prawne, zachęcanie do lepszej współpracy z pracownikiem socjalnym.

Liczba uczestników: 30 dzieci.

Organizator: „Uśmiech dziecka” Klub „Lech – Poznań”, „Warta – Poznań”.

Adresat: dzieci w wieku 7-14 lat.

Partnerzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie pracownicy socjalni Filii Grunwald.

Rola MOPR: wybór i skierowanie dzieci do uczestnictwa, udział pracowników MOPR w sprawowaniu opieki nad dziećmi.

Działania: Organizacja czasu wolnego dla dzieci w wieku 7-14 lat poprzez udział w meczach „Lech Poznań”, wytypowanie grupy dzieci w wieku 7-14 lat, uczestnictwo w meczu.

Liczba uczestników: 15 dzieci.

Organizator: „SOLVER” sp. z o.o – akcja zimowisko „WISŁA”.

Adresat: dzieci w wieku 8-15 lat.

Partnerzy: Polski Komitet Pomocy Społecznej ul. Wielka 1, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

Rola MOPR: wybór i skierowanie dzieci do uczestnictwa.

Działania: organizacja wypoczynku zimowego, wzmacnianie więzi i umiejętności zasad życia społecznego i prawidłowych postaw.

Liczba uczestników: 10 dzieci.

Organizator: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Filia Nowe Miasto.

Adresat: dzieci klientów MOPR.

Partnerzy: Politechnika Poznańska Wydział Elektryki.

Rola MOPR: organizator wycieczki edukacyjnej.

Działania: podjęcie współpracy z kadrą naukową Politechniki Poznańskiej w celu przybliżenia dzieciom klientów nowinek technicznych z zakresu (ogólnie) energii elektrycznej w formie:

- prezentacji multimedialnej i spektakularnych doświadczeń naukowych w laboratorium (sztuczne wyładowania atmosferyczne, Drabina Św. Jakuba i inne)
- rozbudzenie zainteresowań naukami ścisłymi i przedstawienie możliwości własnego rozwoju zarówno naukowego jak i zawodowego

- przekazanie informacji na temat podstawowych zasad bezpieczeństwa przy korzystaniu z urządzeń elektrycznych
- prezentacja nowego nabytku Politechniki tj samolotu, którym została obdarowana uczelnia

Liczba uczestników: 15 osób – dzieci w wieku od 8 do 14 lat.

Organizator: „Klub przedszkolaka”, Instytut Małego Dziecka im. Astrid Lingren.

Adres: os. Wichrowe Wzgórze 119, Poznań.

Partner: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu.

Rola MOPR: Propagowanie wśród klientów tej formy spędzania wolnego czasu, edukacji małego dziecka, zachęcanie i dokładne informowanie rodziców dzieci o ofercie klubu.

Działania: Zajęcia skierowane są do dzieci w wieku 3 - 5 lat z rodzin o trudniejszej sytuacji finansowej, dzieci które nie uczęszczają do przedszkola.

Liczba uczestników: 13

VI. Działania na rzecz społeczności lokalnej

„POROZUMIENIE NA RZECZ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZATRUDNIENIA PIĄTKOWO – WINOGRADY”

Porozumienie działa w oparciu o współpracę Filii Piątkowo i Stare Miasto MOPR, Centrum Innowacji Społecznej – Fundacji SIC!, Poznańskich Spółdzielni Mieszkaniowych „Piątkowo” i „Winogrady”. Porozumienie działa na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób długotrwale bezrobotnych, dzieci i młodzieży oraz seniorów. W działania włączają się również przedstawiciele środowisk lokalnych zainteresowani aktywizacją środowiska lokalnego i rozwojem programów ekonomii społecznej.

Celem porozumienia jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez działania aktywizujące społeczność lokalną.

W ramach porozumienia podejmowane są działania mające na celu:

- propagowanie idei partnerstwa lokalnego i dialogu społecznego.
- mobilizowanie społeczności lokalnej do samoorganizacji oraz integracja społeczności lokalnej.
- poszerzenie i urozmaicenie propozycji spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież, seniorów.
- aktywizację osób bezrobotnych.
- pomoc osobom wykluczonym społecznie i zagrożonym wykluczeniem.
- pozyskiwanie środków materialnych i niematerialnych na potrzeby działalności Partnerstwa.
- współpracę z partnerami i podejmowanie wspólnych działań na rzecz mieszkańców Winograd i Piątkowa,
- pozyskiwanie, upowszechnianie ofert pracy dla mieszkańców Winograd i Piątkowa.
- diagnozowanie potrzeb lokalnych społeczności.
- współudział w organizacji imprez okolicznościowych i festynów na osiedlach.

Dzięki wspólnym działaniom działa Klub „Idea” w Osiedlowym Domu Kultury „Orbita” na os. Kosmonautów i w Osiedlowym Domu Kultury „Bajka” na os. Wichrowe Wzgórze, zorganizowano również warsztaty dla osób bezrobotnych, samotnych matek, osób starszych. W klubie tym dyżurują pracownicy socjalni, doradca zawodowy, specjalista ds. współpracy z instytucjami rynku pracy, organizator społeczności lokalnych oraz prawnik.

Z oferty Klubu „Idea” skorzystało 170 osób ze Starego Miasta. Natomiast w warsztatach wzięło udział 65 osób z Starego Miasta oraz 50 z Piątkowa.

V FESTIWAL AKTYWNYCH SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu działając w partnerstwie ze Spółdzielnią Mieszkaniową Grunwald, Radą Osiedla Św. Łazarz, Klubem Osiedlowym „Krağ” , firmą Remondis – Sanitech Poznań, Baumit, Metrona, Dalkia, Unika, Palmiarnia Poznańska już po raz piąty zorganizował spotkanie rady osiedli, stowarzyszeń, fundacji i innych organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej.

Celem spotkania, które odbyło się w dniu 11.06.2011 r. w Amfiteatrze w Parku Wilsona była:

- a) Prezentacja i promocja działań wolontarystycznych na rzecz społeczności lokalnych,
- b) Wymiana doświadczeń oraz nawiązanie kontaktów pomiędzy uczestniczącymi organizacjami,
- c) Propagowanie idei społeczeństwa obywatelskiego.

Do udziału w festiwalu zaproszono 60 organizacji, ostatecznie wzięły w nim udział 43 organizacje reprezentujące różne społeczności lokalne.

MY Z CHMIELNEJ

Cel: Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz integracja mieszkańców hostelu ze środowiskiem lokalnym.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu Zespół Pracy Socjalnej nr 1 Filii Wilda.

Partnerzy: Kierownik Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz Kierownik Hostelu Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym.

Działania:

- rozmowy wspierające i spotkania integracyjne,
- śniadanie Wielkanocne – 20.04.2011 r.
- wycieczka do kina – Multikino w dniu 24.06.2011 r.
- spotkanie Mikołajkowe 05.12.2011 r.

Osiągnięte efekty:

- integracja mieszkańców hostelu ze środowiskiem lokalnym,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa i przynależności do grupy,
- zmniejszenie poczucia izolacji.

PROJEKT SYSTEMOWY „POMOC- AKTYWIZACJA- WSPARCIE (PAW)”

Działania na rzecz społeczności lokalnej realizowane były w ramach **Program Aktywności Lokalnej (PAL)**, który obejmuje działaniem teren Nowego Miasta, w tym w szczególności grupę osób korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, a także prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania oferowane w ramach PAL są również skierowane do osób z otoczenia uczestników projektu PAW.

W ramach PAL funkcjonowały trzy Centra Działań Środowiskowych (Śródką, Główną i Starołęką), realizujące inicjatywy integracyjne adresowane do odbiorców działań projektu obejmujące:

- edukację społeczną i obywatelską, w tym organizowanie spotkań, konsultacji, działań edukacyjnych i debat społecznych dla mieszkańców,
- organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach, w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym, czy turystycznym.

CDŚ Starołęka

- a) Inicjatywy integracyjne obejmujące edukację społeczną i obywatelską:
- o „Zajęcia o charakterze socjoterapii” - codzienne zajęcia świetlicowe skierowane do dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, prowadzone przez socjoterapeutę i pedagoga,
 - o „Grupa chłopięca”, zajęcia skierowane do chłopców w wieku od 7-12 lat, prowadzone przez pedagoga-socjoterapeutę, mające na celu wzajemną integrację, naukę i ćwiczenie ról społecznych, wspieranie nowych umiejętności itp.,
 - o „Zielono mi”, zajęcia o tematyce ekologicznej, dla dzieci i młodzieży,
 - o „By język giętki powiedział, co pomyśli głowa”, zajęcia logopedyczne dla dzieci,
- b) Inicjatywy integracyjne obejmujące organizowanie udziału mieszkańców w spotkaniach i imprezach:
- „Spotkania ze specjalistami”, zajęcia dla wszystkich mieszkańców, których celem jest aktywizacja mieszkańców, wzajemna pomoc, profilaktyka zachowań ryzykownych itp.,
 - „Czas na sport”, zajęcia sportowe dla wszystkich mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży oraz ich rodzin, których celem jest wzajemna integracja, promocja idei edukacji sportowej, zdobywanie umiejętności społecznych,
 - „Klub młodzieżowy”, zajęcia skierowane do osób w wieku 16-25 lat, których celem jest nauczanie poprzez doświadczenie, zdobycie wiedzy na temat radzenia sobie w różnych sytuacjach itp.,
 - wsparcie 4 inicjatyw lokalnych, inspirowanie mieszkańców do projektowania i realizowania własnych, autonomicznych projektów społecznych, których adresatem byłaby cała społeczność lokalna,
 - spotkania integracyjne dla społeczności lokalnej (festyn oraz spotkanie wigilijne podsumowujące cały rok pracy).

CDŚ Śródka

- a) Inicjatywy integracyjne obejmujące edukację społeczną i obywatelską:
- codzienne zajęcia świetlicowe dla dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, prowadzone przez 2 pedagogów,
 - „Moja Śródeja”, zajęcia z historii Śródki i okolic, skierowane do wszystkich mieszkańców,
 - „Klub Aktywności Lokalnej”, zajęcia dla najaktywniejszych mieszkańców osiedla, mające na celu dalszą aktywizację i wsparcie uczestników, aby stali się lokalnymi liderami inicjującymi wiele działań na rzecz społeczności lokalnej,
 - „Tęczowy świat - zajęcia plastyczne”, zajęcia skierowane do dzieci, młodzieży i rodziców, zagospodarowanie czasu wolnego w twórczy sposób, nauka pracy w grupie,
 - „Tęczowy świat - zajęcia muzyczne”, zajęcia skierowane do dzieci i młodzieży,
 - „Tęczowy świat - zajęcia z pedagogiem”, zagospodarowanie czasu wolnego, zachęcanie w ciekawy i nowatorski sposób do nauki zachowań prospołecznych, uczące kreatywnego myślenia,
 - „Zielono mi”, zajęcia ekologiczne, skierowane do wszystkich mieszkańców,
 - „Śródka w obiektywie”, zajęcia fotograficzne, skierowane do wszystkich mieszkańców,
 - „Być jak samuraj” – zajęcia ze sztuk walki, skierowane do dzieci i młodzieży.
- b) Inicjatywy integracyjne obejmujące organizowanie udziału mieszkańców w spotkaniach i imprezach:
- „Czas na sport”, zajęcia sportowe, skierowane do dzieci i młodzieży,
 - wsparcie 4 inicjatyw lokalnych,
 - spotkania integracyjne dla społeczności lokalnej (festyn oraz spotkanie wigilijne podsumowujące cały rok pracy).

CDŚ Główna

a) Inicjatywy integracyjne obejmujące edukację społeczną i obywatelską

- „Klub Aktywności Lokalnej”,
- „Zajęcia o charakterze socjoterapii” - codzienne zajęcia świetlicowe,
- „Bawmy się razem/pomoc w nauce”, zajęcia skierowane do dzieci – w roku szkolnym: pomoc w nauce, w okresie wakacyjnym: twórcze spędzanie czasu wolnego.

b) Inicjatywy integracyjne obejmujące organizowanie udziału mieszkańców w spotkaniach i imprezach:

- „Zakręcenie”, zajęcia taneczne, skierowane do dzieci,
- „Sport to zdrowie”, zajęcia skierowane do dzieci,
- wsparcie 4 inicjatyw lokalnych,
- spotkania integracyjne dla społeczności lokalnej (festyn oraz spotkanie wigilijne podsumowujące cały rok pracy).

PISANKA W MUZEUM

Cel: Organizacja czasu wolnego, przybliżenie atmosfery świąt wielkanocnych, integracja.

Realizator: Muzeum Etnograficzne, Fundacja ARS, Fundacja SIC!, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie – Filia Stare Miasto

Działania: Skierowanie dzieci do udziału w imprezie, współudział w organizacji, udział pracowników w imprezie, przygotowanie poczęstunku dla uczestników.

Osiągnięte efekty:

Ilość uczestników ok. 840 osób (informację uzyskano poprzez wydawanie bezpłatnych biletów wstępu). Poprzez udział w imprezie dzieci miały możliwość udziału w różnych konkursach o tematyce wielkanocnej, warsztatach o tematyce wielkanocnej, w tym; pisanki, ogródki, kartki świąteczne, koszyczki, wspólne dekorowanie mazurków, udziału w lekcjach muzealnych (opowieści i malowanie ptaszków).

FESTYN RODZINNY

Cel: Integracja społeczności lokalnej osiedli położonych przy ul. Główna

Realizator: Parafia pw. Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej, ul. Mariacka 15, Fundacja SIC, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Filia Nowe Miasto i CDŚ „Główna”

Partnerzy: Policja

Działania: Przygotowanie i prowadzenie gier, zabaw i konkursów dla dzieci, poczęstunek, aukcja prac przygotowanych przez dzieci uczestniczące w zajęciach CDŚ „Główna”.

Osiągnięte efekty:

Integracja środowiska lokalnego osiedli przy ul. Główna, tj. dorosłych i dzieci poprzez wspólne uczestnictwo w konkursach i zabawach (uczestniczyło ok. 200 osób)

POPRAWA SZTUKI KU REINTEGRACJI

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Zespół Pracy Socjalnej nr 3 Wilda

Partnerzy: UAM – Wydział Nauk Społecznych

Działania: Zorganizowanie w UAM wystawy prac plastycznych wykonanych przez osoby korzystające z pomocy społecznej.

Osiągnięte efekty:

Pozyskane wzmocnienie osób korzystających z pomocy MOPR, ukazanie pozytywnych aspektów pracy socjalnej, przełamanie negatywnych stereotypów. Umożliwienie wystawienia prac plastycznych 8 osobom korzystającym z pomocy społecznej.

PROJEKT SOCJALNY „RAZEM DLA INNYCH ”

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie: Zespół Pracy Socjalnej Nr 3, Filia Stare Miasto.

Partnerzy: Komenda Miejska Policji, Poznań Stare Miasto.

Działania: Mają na celu rozpoznanie wiedzy, jaką posiadają funkcjonariusze Policji na temat działań realizowanych przez pracowników socjalnych, jak również zgłębienie informacji, jakie posiadają pracownicy socjalni w zakresie zadań podejmowanych przez dzielnicowych. Niniejsze rozpoznanie służy ustaleniu wspólnych działań pomiędzy partnerami w oparciu o poszczególne czynności:

- przygotowanie ankiet dla dzielnicowych i pracowników socjalnych.
- przeprowadzenie badań przy pomocy kwestionariusza ankiety.
- analiza zebranych ankiet i opracowanie wyników.
- poszerzenie wiedzy dotyczącej zadań wskazanych grup zawodowych.
- przygotowanie informatorów.
- zorganizowanie spotkania pracowników socjalnych z dzielnicowymi w celu ustalenia form pomocy.

Osiągnięte efekty: Projekt pozwolił na wzajemne poznanie i omówienie nurtujących problemów. Dokonano uzgodnień mających na celu poprawę współpracy, ustalono formy i sposoby wzajemnych kontaktów, a także zasady przekazywania informacji.

Festyn rodzinny „Moja dzielnica, moje bezpieczeństwo”

Realizator: Fundacja SIC, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie: Filia Nowe Miasto i CDŚ „Główna”

Partnerzy: Parafia pw. Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej, Policja, Straż Miejska oraz Państwowa Straż Pożarna.

Działania:

Zaprezentowanie podczas festynu w dniu 01.07.2011 r. zakresu realizowanych zadań każdej ze służb, nawiązanie porozumienia i zdobycie zaufania mieszkańców osiedli przy ul. Głównej oraz integracja społeczności lokalnej osiedli położonych przy ul. Główna. Przygotowanie i prowadzenie gier, zabaw i konkursów dla dzieci, poczęstunek, aukcja prac przygotowanych przez dzieci uczestniczące w zajęciach CDŚ „Główna”, promocja wszystkich realizatorów i partnerów festynu.

Osiągnięte efekty:

Integracja środowiska lokalnego osiedli przy ul. Główna, tj. dorosłych i dzieci poprzez wspólne uczestnictwo w konkursach i zabawach (uczestniczyło ok. 180 osób).

„Festyn rodzinny i prozdrowotny” dla mieszkańców zamieszkujących osiedla położone przy ul. Główna”

Realizator: Parafia pw. Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej ul. Mariacka 15, Fundacja SIC, CDŚ „Główna” MOPR Filia Nowe Miasto,

Partnerzy: Policja, Wojewódzki Ośrodek Koordynująco-Populacyjny Program Wczesnego Wykrywania Raka Piersi w Wielkopolsce, Straż Miejska, Stowarzyszenie Lajkonik, Studenci Akademii Wychowania Fizycznego.

Działania:

Przygotowanie i prowadzenie podczas festynu w dniu 10.09.2011r. gier, zabaw i konkursów dla dzieci, poczęstunek, aukcja prac przygotowanych przez dzieci uczestniczące w zajęciach CDŚ „Główna”, promocja zdrowego trybu życia i profilaktyka, wspólne śpiewanie przy ognisku.

Osiągnięte efekty:

Integracja społeczności lokalnej osiedli położonych przy ul. Główna, promocja zalecenia Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem ze szczególnym naciskiem na: popularyzację idei walki z czynnym i biernym paleniem tytoniu, działania na rzecz prostych form aktywności fizycznej, a także popularyzacji zdrowego stylu życia, w tym zdrowej diety i walki z otyłością. Uczestniczyło ok. 200 osób.

„Wigilia” 19.12.2011r

Realizator:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie: Centrum Działań Środowiskowych „Główna” i Filie Nowe Miasto

Partnerzy: Fundacja SIC, Parafia pw. Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej, Policja

Działania:

Przygotowanie i prowadzenie jasełek wystawione przez dzieci z CDS „Główna”, wzajemne życzenia świąteczne, wspólne śpiewanie kolęd, poczęstunek wigilijny, podarunki dla uczestników Wigilii

Osiągnięte efekty:

Integracja środowiska lokalnego osiedla Główna uczestniczyło 60 osób.

24 .09. 2011r.- Festyn Sportowo-Rodzinny

Realizator:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie: Filia Nowe Miasto i Centrum Działań Środowiskowych „Starołęka”, Szkoła Podstawowa Nr 63 ul. Starołęcka.

Partnerzy: Rada Osiedla „Starołęka-Miłostowo”, Straż Miejska, Policja, Straż Pożarna, Młodzieżowa Grupa Szturmowa „MARINES”.

Działania:

Organizacja Festynu, pozyskiwanie sponsorów, koordynacja działań przygotowawczych i przebiegu Festynu.

Osiągnięte efekty:

Integracja środowiska lokalnego mieszkańców Starołęki oraz świadomości zasobów tkwiących w środowisku lokalnym, liczba uczestników 70.

15 .10. 2011 r. - Festyn „Barwy Jesieni”

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie: Filia Nowe Miasto i Centrum Działań Środowiskowych „Starołęka”,

Partnerzy: Młodzieżowa Grupa Szturmowa „MARINES”, Straż Miejska

Działania: Organizacja Festynu, pozyskiwanie sponsorów, koordynacja działań przygotowawczych i przebiegu Festynu

Osiągnięte efekty:

Integracja środowiska lokalnego Starołęki – 70 osób

VII. Działania na rzecz bezrobotnych

1. Programy i projekty realizowane przez MOPR

PROGRAM PRACY Z BEZROBOTNYM KLIENTEM MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W POZNANIU

Cel Programu:

Celem głównym Programu jest realizacja zadania pomocy społecznej polegającego na podejmowaniu działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Cele szczegółowe to: aktywizacja zawodowa bezrobotnych i biernych zawodowo świadczeniobiorców pomocy społecznej, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz usystematyzowanie działań podejmowanych na rzecz osób bezrobotnych i biernych zawodowo oraz stworzenie mechanizmów umożliwiających analizę skuteczności tych działań.

Realizator:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu. Program jest realizowany od 2 stycznia 2007 roku.

Adresat działań:

Adresatem Programu są osoby bezrobotne i bierne zawodowo (w wieku aktywności zawodowej) korzystające ze świadczeń pomocy społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Poznaniu.

Działania:

- diagnozowanie przyczyn bezrobocia w indywidualnych przypadkach – z wykorzystaniem *Arkusza pomocniczego dla pracowników socjalnych do diagnozy przyczyn pozostawania bez pracy*,
- wsparcie osób bezrobotnych w poruszaniu się po rynku pracy – poprzez udostępnianie *Informatora dla bezrobotnych klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Poznaniu* zawierającego dane o instytucjach rynku pracy, źródłach ofert pracy, dokumentach aplikacyjnych i rozmowie kwalifikacyjnej,
- dokumentowanie aktywności zawodowej przez osoby bezrobotne i jej monitorowanie przez pracowników socjalnych – z wykorzystaniem *Dzienniczka aktywnego poszukiwania pracy*,
- dokumentowanie stanu zdrowia osób bezrobotnych w zakresie dotyczącym poszukiwania i podjęcia zatrudnienia oraz uczestniczenia w szkoleniach – poprzez wykorzystanie *Zaświadczenia lekarskiego*,
- przedstawianie osobom bezrobotnym ofert pracy adekwatnych do posiadanych kwalifikacji i monitorowanie przez pracownika socjalnego efektów przedstawionych ofert z wykorzystaniem *Procedury obiegu oferty pracy*.

Osiągnięte efekty:

Liczba osób objętych <i>Programem</i>	2633
Liczba wydanych <i>Informatorów dla bezrobotnych klientów MOPR</i>	1157
Liczba wypełnionych <i>Arkuszy pomocniczych do diagnozy problemu bezrobocia</i>	321
Liczba osób, które wypełniały <i>Dzienniczek aktywnego poszukiwania pracy</i>	1543
Liczba osób, które dostarczyły <i>Zaświadczenie lekarskie</i>	543
<i>Oferty pracy</i>	
– liczba klientów, którym były wydawane oferty	2410
– liczba klientów informujących o skutkach otrzymanej oferty	1524

PROJEKT SYSTEMOWY „ POMOC – AKTYWIZACJA – WSPARCIE (PAW) ”

Cel Projektu:

Cel ogólny to zwiększenie w 2011 r. stopnia samodzielności życiowej 910 kobiet i mężczyzn korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cele szczegółowe to:

- wzrost umiejętności społecznych i zawodowych kobiet i mężczyzn,
- wzrost umiejętności społecznych 140 osób z otoczenia kobiet i mężczyzn zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- upowszechnienie pracy socjalnej poprzez stosowanie różnorodnych narzędzi aktywizacji wobec kobiet i mężczyzn,
- zabezpieczenie potrzeb finansowych 576 kobiet i mężczyzn,
- zwiększenie aktywności 30 mieszkańców Nowego Miasta i ich otoczenia oraz realizacja 40 inicjatyw integracyjnych.

Realizator:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu.

Projekt realizowany w okresie od 01.05.2008 r. do 31.12.2013 r. na podstawie umowy ramowej zawartej pomiędzy Miastem Poznań reprezentowanym przez Dyrektora MOPR a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Poznaniu. Realizacja projektu odbywa się w ramach Priorytetu VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i jest współfinansowana z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Od 2011 roku projekt jest realizowany w Partnerstwie z Fundacją im. Królowej Polski św. Jadwigi w Puszczykowie.

Adresat działań:

- osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, w wieku aktywności zawodowej (15-64 lata), korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, które są jednocześnie: bezrobotne lub nieaktywne zawodowo lub pracujące. Wśród tych 3 kategorii uczestnikami projektu są np. osoby długotrwale bezrobotne, niepełnosprawne, po zwolnieniu z zakładu karnego, bezdomne, nieaktywne zawodowo z uwagi na opiekę nad dziećmi lub innymi osobami zależnymi, uzależnione od substancji psychoaktywnych w trakcie lub po leczeniu odwykowym, osoby z problemami w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze różnego typu, młodzież w wieku od 15 do 25 roku życia, pochodząca ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- osoby traktowane, jako otoczenie osób wykluczonych społecznie ww. osób, czyli: osoby mieszkające we wspólnym gospodarstwie domowym, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej oraz osoby zamieszkujące w środowisku osób wykluczonych społecznie, w tym:
 - członkowie rodziny uczestnika projektu (małżonek/małżonka, dzieci, rodzice), jeśli zamieszkują wspólnie i prowadzą wspólne gospodarstwo domowe,
 - mieszkańcy i sąsiedzi zamieszkujący wspólnie w bloku, osiedlu, dzielnicy z obszarów objętych także działaniami środowiskowymi.

Działania

- kontynuacja realizacji kontraktów socjalnych z lat 2008 - 2010 roku oraz nowych zawartych w 2011 roku i realizacja ich postanowień,
- realizacja instrumentów aktywnej integracji w ramach kontraktów socjalnych, w tym:
 - ❖ instrumentów aktywnej integracji zawodowej, w tym:
 - kontynuacja działalności Klubu Integracji Społecznej dla uczestników projektu, w ramach którego są prowadzone zajęcia reintegracji społecznej i zawodowej:
 - o poradnictwo prawne, warsztaty podnoszenia umiejętności społecznych (w tym rozwoju osobistego, aktywnych metod poszukiwania pracy, umiejętności komunikacyjnych, autoprezentacji),

- o konsultacje psychologiczne oraz warsztaty psychologiczne (asertywności, radzenia sobie ze stresem, radzenia sobie z emocjami),
- o warsztaty integracyjne – rękodzieło (warsztaty biżuterii filcowej, wyrabiania witraży, malowania na szkle, decoupage itp.) oraz zajęcia dietetyczne,
- o udostępnianie uczestnikom komputerów z dostępem do Internetu i możliwością skorzystania z drukarki oraz czytelnicy oferującej prasę.
- ❖ instrumentów aktywnej integracji edukacyjnej,
- ❖ instrumentów aktywnej integracji zdrowotnej,
- ❖ instrumentów aktywnej integracji społecznej, w tym:
 - o zatrudnianie 7 asystentów rodziny pracujących bezpośrednio z rodzinami, w tym świadczących pomoc w zakresie: zmiany samooceny uczestników projektu, zwiększenia poczucia wpływu na swoje życie, pomoc w rozwiązywaniu podstawowych problemów socjalnych, wspieranie aktywności społecznej, motywowania do zmieniania sytuacji życiowej w tym poszukiwania, podejmowania i utrzymywania pracy zarobkowej,
- realizacja przez partnera projektu: Fundację im. Królowej Polski św. Jadwigi instrumentów aktywnej integracji w ramach Poznańskiego Programu Integracji Społecznej Osób Niepełnosprawnych, w formie wyjazdów szkoleniowych w zakresie umiejętności społecznych dla osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów.
- realizacja instrumentów aktywnej integracji w ramach Poznańskiego Programu Integracji i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych poprzez prowadzenie Centrum Integracji Zawodowej dla osób niepełnosprawnych oferującego usługi doradcze w zakresie:
 - ❖ doradztwa zawodowego i aktywne pośrednictwo pracy (badanie i diagnoza kompetencji, tworzenie indywidualnych planów działań, stwarzanie możliwości (pozyskiwanie ofert) odbywania przez osoby niepełnosprawne staży, praktyk i innych form nabywania praktycznych kompetencji zawodowych,
 - ❖ specjalistycznego poradnictwa prawnego dla osób niepełnosprawnych, ich opiekunów prawnych lub faktycznych,
 - ❖ specjalistyczne poradnictwo psychologiczne dla osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów prawnych lub faktycznych,
 - ❖ specjalistyczne poradnictwo socjalne dla osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów prawnych lub faktycznych w zakresie zasad i możliwości uzyskania wsparcia,
 - ❖ specjalistyczne poradnictwo dla pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem lub zatrudniających osoby niepełnosprawne.

Osiągnięte efekty:

- realizowano 617 kontraktów socjalnych (zawartych w roku 2011 roku oraz kontynuowanych z lat ubiegłych),
- zakończono pozytywnie 314 kontraktów socjalnych, tzn. zostały osiągnięte cele główne kontraktów,
- realizacja:
 - instrumentów aktywizacji zawodowej (w tym: uczestnictwa w zajęciach CIS, KIS, doradztwie zawodowym, wsparcia trenera pracy),
 - instrumentów aktywizacji edukacyjnej (w tym doradztwa edukacyjnego, zajęć szkolnych uzupełniających wykształcenie, kursów zawodowych specjalistycznych, kursów prawa jazdy, kursów językowych),
 - instrumentów aktywizacji zdrowotnej (w tym zajęć rehabilitacyjnych zgodnie ze wskazaniami lekarza, badań lekarskich w związku z możliwością podjęcia zatrudnienia, udziału w turnusach rehabilitacyjnych, wsparcia psychologicznego, w tym indywidualnych terapii psychologicznych, terapii rodzinnych i terapii uzależnień),

- instrumentów aktywizacji społecznej (w tym indywidualnego doradztwa w zakresie rozwijania umiejętności społecznych, warsztatów motywacyjnych, wsparcia asystenta społeczno-zawodowego, warsztatów samokształceniowych w zakresie rozwijania umiejętności osobistych, szkoleń w zakresie umiejętności poszukiwania pracy, szkoleń w zakresie umiejętności społecznych oraz podstawowych umiejętności gastronomicznych).
- Poznański Program Integracji i Aktywizacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych – realizowany przez partnera – Fundację im. Królowej Polski św. Jadwigi
Realizacja : 215 osób w tym: 125 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz 90 osób z otoczenia.
- Poznański Program Integracji i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych – Centrum Integracji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych
Realizacja: 140 osób (107 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz 33 osoby z otoczenia)
- Najczęściej realizowane instrumenty aktywnej integracji:
 - zajęcia w Klubie Integracji Społecznej – 101 osób,
 - zajęcia w Centrum Integracji Społecznej – 204 osoby,
 - kurs prawa jazdy kat. B, C, E – 55 osób,
 - kurs języka obcego – 35 osób,
 - terapie psychologiczne – 45 osób,
 - konsultacja psychologiczne - 65 osób,
 - warsztaty aktywizacji zawodowej - 70 osób,
 - warsztaty gospodarowania budżetem domowym - 52 osoby,
 - warsztaty umiejętności wychowawczych - 85 osób,
 - warsztaty umiejętności psychospołecznych - 65 osób,
 - poradnictwo prawne - 120 osób,
 - opieka nad dziećmi - 60 osób,
 - nauka w szkole średniej – 60 osób,
 - asystent rodziny – 83 osoby.

KONTAKTY Z INSTYTUCJAMI RYNKU PRACY

Cel stanowiska:

- współpraca z instytucjami rynku pracy i pracodawcami działającymi na lokalnym rynku pracy, pozyskiwanie odpowiednich ofert pracy dla klientów bezrobotnych i poszukujących pracy, wyszukiwanie ofert pracy zamieszczanych w środkach masowego przekazu (prasa, Internet),
- przybliżanie pracownikom socjalnym i klientom problematyki związanej z poszukiwaniem pracy i technik autoprezentacji,
- zapoznavanie pracowników socjalnych i klientów ze strukturą i zasadami funkcjonowania instytucji rynku pracy na terenie Poznania i Powiatu,

Realizator

Osoba ds. współpracy z instytucjami rynku pracy.

Adresat:

Docelowym adresatem działań są osoby bezrobotne i bierne zawodowo, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej udzielanych przez MOPR – w działaniach pośredniczą kierownicy Zespołów Pracy Socjalnej i Specjalistycznych Zespołów Pracy Socjalnej oraz pracownicy socjalni MOPR.

Działania:

- pozyskiwanie ofert pracy z bazy ofert Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu,
- nawiązanie bezpośrednich kontaktów z agencjami pośrednictwa pracy i pozyskiwanie ofert pracy,

- wyszukiwanie ofert pracy w portalach internetowych o tematyce pracy,
- kontynuowanie współpracy z pracodawcami poprzez pozyskiwanie od nich ofert pracy,
- przekazywanie uzyskanych ofert pracy klientom MOPR – za pośrednictwem pracowników socjalnych,
- informowanie klientów o możliwości korzystania z Internetu w PIAP-ach (publicznych punktach dostępu do Internetu),
- śledzenie ogłoszeń o giełdach pracy w PUP i organizowanie spotkań klientów z pracodawcami,
- przekazywanie informacji o szkoleniach zawodowych finansowanych przez EFS, fundusz pracy i jednostki wyspecjalizowane,
- przekazywanie klientom materiałów informacyjnych pracodawców,
- pełnienie dyżurów dla zainteresowanych podjęciem lub zmianą pracy w Osiedlowych Domach Kultury BAJKA (os. Wichrowe Wzgórze) i ORBITA (os. Kosmonautów), przekazywanie ofert pracy (osobiście i pocztą elektroniczną) osobom poszukującym, prowadzenie gazetki z aktualnymi ofertami pracy,
- aktualizowanie wykazu agencji pośrednictwa pracy działających na lokalnym rynku pracy.

Osiągnięte efekty:

- przekazanie klientom MOPR (za pośrednictwem pracowników socjalnych lub bezpośrednio na adresy e-mailowe) 1267 ofert pracy dotyczących głównie stanowisk niewymagających kwalifikacji zawodowych, stwarzających możliwość przyuczenia, jak również dla osób posiadających konkretne kwalifikacje zawodowe,
- podjęcie zatrudnienia przez osoby bezrobotne m.in. w wyniku wydanej oferty /umowa o pracę, umowy cywilno-prawne, tj. zlecenie i o dzieło/ - 148 osób,
- zaprzestanie kontaktu z MOPR przez osoby bezrobotne w wyniku przedłożonej oferty pracy (lub innych działań Programu pracy z bezrobotnym klientem MOPR), tzn. osoby te nie ubiegają się o świadczenia co najmniej przez 3 miesiące po otrzymaniu oferty – 205 osoby,
- przekazanie klientom materiałów informacyjnych od pracodawców i agencji pośrednictwa pracy nt. możliwości zatrudnienia (ulotek i plakatów) – 20 informacji,
- przekazanie klientom 5 ofert szkoleń organizowanych przez różne podmioty,
- przekazanie klientom informacji o giełdach pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz spotkaniach z pracodawcami – 5 informacji,
- dyżury w Osiedlowych Domach Kultury BAJKA i ORBITA – 2 razy w tygodniu po 2 godziny – w ramach tej inicjatywy 55 osobom oferty pracy są przekazywane bezpośrednio na adresy e-mailowe,
- prowadzenie gazetki z aktualnymi ofertami pracy w Osiedlowych Domach Kultury BAJKA i Orbita.

2. Programy i projekty realizowane z innymi partnerami

Cel: Centrum Integracji Społecznej (CIS) jest jednostką organizacyjną realizującą reintegrację zawodową i społeczną. Warunkiem udziału w ofercie CIS jest skierowanie wydane przez MOPR. CIS realizuje następujące usługi:

- kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu,
- nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych,
- naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów w efekcie zatrudnienia lub działalności gospodarczej,

- nabywanie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

Realizator:

- Centrum Integracji Społecznej „Szkoła Barki” Poznań, ul. św. Wincentego 6/9,
- Centrum Integracji Społecznej „Etap” Poznań, os. Jana III Sobieskiego 105,
- Centrum Integracji Społecznej „Darzybór” Poznań, ul. Borówki 4.

Adresat działań:

Działania CIS są skierowane w szczególności do osób:

- bezdomnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- uzależnionych od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego,
- uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej,
- chorych psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
- długotrwale bezrobotnych w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- zwalnianych z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- uchodźców realizujących indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- osób niepełnosprawnych, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

które podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Działania:

- zawieranie i realizacja *Indywidualnych programów zatrudnienia socjalnego* obejmujących:
 - o zajęcia edukacji ogólnej,
 - o zajęcia z zakresu reintegracji społecznej,
 - o zajęcia z zakresu reintegracji zawodowej,
 - o warsztaty zawodowe,
 - o praktyki zawodowe,
- poradnictwo psychologiczne, socjalne i prawne,
- działania towarzyszące,
- wydawanie posiłków dla uczestników CIS,
- wypłacanie świadczeń integracyjnych.

Osiągnięte efekty:

CIS „Szkoła Barki” Poznań, ul. św. Wincentego 6/9:

- skierowanie 374 osób do udziału w zajęciach CIS, w tym (u 1 osoby może wystąpić więcej niż 1 przesłanka do skierowania):
 - o osób wykluczonych społecznie – 171,
 - o osób bezrobotnych – 108,
 - o osób długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej – 50,
 - o osób bezdomnych – 31,
 - o osób zwolnionych z zakładów karnych – 25,
 - o osób niepełnosprawnych – 23,
 - o osób uzależnionych od alkoholu – 10,

- o osób w wieku 18-24 lata – 6,
- o osób uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających – 2,
- liczba osób, które rozpoczęły udział w zajęciach CIS – 302,
- liczba osób, które ukończyły Indywidualny program zatrudnienia socjalnego – 79,
- liczba osób, które podjęły zatrudnienie po zakończeniu Indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego – 12.

CIS „Etap” Poznań, os. Jana III Sobieskiego 105

- skierowanie 211 osób do udziału w zajęciach CIS, w tym (u 1 osoby może wystąpić więcej niż 1 przesłanka do skierowania):
 - o osób bezrobotnych – 129,
 - o osób długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej – 44,
 - o osób wykluczonych społecznie – 22,
 - o osób niepełnosprawnych – 15,
 - o osób zwolnionych z zakładów karnych – 12,
 - o osób uzależnionych od alkoholu – 12,
 - o osób bezdomnych – 10,
 - o osób w wieku 18-24 lata – 5,
 - o osób uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających – 3,
 - o osób chorych psychicznie – 1,
- liczba osób, które rozpoczęły udział w zajęciach CIS – 146,
- liczba osób, które ukończyły Indywidualny program zatrudnienia socjalnego – 56,
- liczba osób, które podjęły zatrudnienie po zakończeniu Indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego – 12.

CIS „Darzybór” Poznań, ul. Borówki 4

- skierowanie 82 osoby do udziału w zajęciach CIS, w tym:
 - o osób bezdomnych – 63,
 - o osób wykluczonych społecznie – 13,
 - o osób długotrwale bezrobotnych – 3,
 - o osób uzależnionych od alkoholu – 2,
 - o osób niepełnosprawnych – 1,
- liczba osób, które rozpoczęły udział w zajęciach CIS – 70,
- liczba osób, które ukończyły Indywidualny program zatrudnienia socjalnego – 22,
- liczba osób, które podjęły zatrudnienie po zakończeniu Indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego – 1.

PROJEKT „ REINTEGRACJA 45 PLUS – UŁATWIENIE DOSTĘPU DO RYNKU PRACY OSOBOM POWYŻEJ 45 ROKU ŻYCIA Z POZNANIA I POWIATU POZNAŃSKIEGO”

Cel Projektu:

Wzrost poziomu uczestnictwa na rynku pracy osób powyżej 45 roku życia zagrożonych wykluczeniem społecznym zamieszkałych w Poznaniu i powiecie poznańskim.

Realizator:

Urząd Miasta Poznania – Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych /01.01.2010 – 31.12.2011/

Partnerzy:

- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu,
- Starostwo Powiatowe Powiatu Poznańskiego
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu

Adresat:

- osoby, które ukończyły 45 lat i spełniają co najmniej 1 z poniższych warunków

- korzystają ze świadczeń pomocy społecznej,
- osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby bezdomne,
- osoby uzależnione od alkoholu lub innych środków odurzających, poddające się procesowi leczenia,
- osoby po zwolnieniu z zakładu karnego lub innej jednostki penitencjarnej.

Działania:

- poradnictwo
- doradztwo zawodowe
- doradztwo psychologiczne
- doradztwo prawne
- szkolenia
- staże zawodowe u pracodawców
- pośrednictwo pracy

Rola MOPR:

- promocja Projektu wśród jego potencjalnych beneficjentów oraz instytucji i organizacji działających na rzecz osób wykluczonych społecznie,
- rozpowszechnianie materiałów promocyjnych i informacyjnych,
- informowanie klientów o realizowanych działaniach,
- motywowanie klientów do udziału w Projekcie,
- kierowanie do udziału w Projekcie klientów MOPR spełniających kryteria uczestnictwa.

PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Adresat:

osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, skierowane do wykonywania tych prac przez starostę.

Realizator:

Prace społecznie użyteczne organizowane są przez miasto Poznań w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. W Poznaniu są to: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Zarząd Zieleni Miejskiej, Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji oraz Poznańskie Centrum Świadczeń.

Działania:

- wyselekcjonowanie spośród bezrobotnych klientów MOPR bezrobotnych spełniających kryteria umożliwiające wykonywanie prac społecznie użytecznych,
- zmotywowanie bezrobotnych do wykonywania prac społecznie użytecznych i przekazanie imiennej listy bezrobotnych do Powiatowego Urzędu Pracy.

Osiągnięte efekty:

Wykonywanie prac społecznie użytecznych od 01.04.2011 r. do 30.11.2011 r. przez 27 osób /10 godzin tygodniowo każda osoba/, z tego:

- prace biurowe i porządkowe w MOPR – 12 osób,
- prace porządkowo-gospodarcze oraz w charakterze pomocy kuchennej i pomocy biurowej w Poznańskich Ośrodkach Sportu i rekreacji – 10 osób,
- prace biurowo-administracyjne oraz porządkowo-gospodarcze w Poznańskim Centrum Świadczeń – 5 osób.

VIII. Działania na rzecz bezdomnych

1. Koordynacja działań na rzecz osób bezdomnych

Realizator: Zadania realizowane przez stanowisko ds. koordynacji usług opiekuńczych i działań interwencyjnych w Dziale Metodycznym MOPR.

Adresat: Osoby bezdomne na terenie miasta Poznania.

Partnerzy:

- Urząd Miasta – Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
- Komenda Miejska Policji ul. Szylinga 2, Poznań
- Straż Miejska Miasta Poznania Pl. Kolegiacki 17, Poznań
- Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej ul. Dolne Chyby 10, 62-081 Przeźmierowo
- Stowarzyszenie Pogotowie Społeczne ul. Jawornicka 50, Poznań
- Ośrodek dla Bezdomnych ul. Michałowo 68, Poznań
- Wielkopolskie Centrum Pomocy Bliźniemu „Monar- Markot” - noclegownia ul. Borówki 8, Poznań
- Wielkopolskie Centrum Pomocy Bliźniemu „Monar-Markot” - Dom Readaptacji Społecznej ul. Starołęcka 36/38, Poznań
- Wielkopolskie Centrum Pomocy Bliźniemu „Monar-Markot” , Rożnowice
- Dom Charytatywny „Pomocna Dłoń” Ośrodek Usamodzielniający
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Błońsko 37, Rakoniewice
- Dom Samotnej Matki im. św. siostry Faustyny prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia ul. Kierska 10, Kiekrz
- Fundacja Bread of life ul. Grunwaldzka 55, Poznań
- Zarządca Dworca PKP
- Zarządca Dworca PKS

Działania: Cykliczne spotkania organizacji i instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy osobom bezdomnych.

Osiągnięte efekty:

- W 2011 r. przeprowadzono 7 spotkań. Podczas spotkań zajmowano się:
 - a) analizą sytuacji osób bezdomnych w Poznaniu,
 - b) przekazywaniem informacji dotyczących uregulowań prawnych,
 - c) udzieleniem podmiotom, które kontaktują się z osobami bezdomnymi aktualnych danych dotyczących pomocy na rzecz osób bezdomnych,
 - d) ustaleniem zasad współpracy podczas okresu jesienno-zimowego (sprawne podejmowanie interwencji).
- Wyposażono podmioty, które kontaktują się z osobami bezdomnymi w aktualne dane dotyczące pomocy na rzecz osób bezdomnych w formie ulotek informacyjnych. W ulotce znajdują się:
 - a) adresy schronisk/placówek na terenie Wielkopolski dla osób bezdomnych,
 - b) adresy miejsc gdzie można skorzystać z: bezpłatnego posiłku, usług sanitarnych, odzieży,
 - c) adresy szpitali,
 - d) adresy poradni leczenia uzależnień i współuzależnień,
 - e) dyżury pracowników socjalnych MOPR ze Specjalistycznego Zespołu Pracy Socjalnej z osobami bezdomnymi.

2. Programy i projekty realizowane przez MOPR

SPECJALISTYCZNY ZESPÓŁ PRACY SOCJALNEJ Z OSOBAMI BEZDOMNYMI

Realizator

Pracownicy Specjalizacyjnego Zespołu Pracy Socjalnej z Osobami Bezdomnymi.

Adresat

Osoby bezdomne na terenie miasta Poznania.

Partnerzy

- Komenda Miejska Policji ul. Szylinga 2, Poznań
- Straż Miejska Miasta Poznania Pl. Kolegiacki 17, Poznań
- Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej ul. Dolne Chyby 10, 62-081 Przeźmierowo
- Stowarzyszenie Pogotowie Społeczne ul. Jawornicka 50, Poznań
- Ośrodek Dla Bezdomnych ul. Michałowo 68I, Poznań
- Schronisko Dla Bezdomnych Mężczyzn Św. Brata Alberta ul. Widłakowa 3, Poznań
- Wielkopolskie Centrum Pomocy Bliźniemu „Monar - Markot” – noclegownia ul. Borówki 8, Poznań
- Wielkopolskie Centrum Pomocy Bliźniemu „Monar - Markot” – Dom Readaptacji Społecznej ul. Starołęcka 36/38, Poznań
- Wielkopolskie Centrum Pomocy Bliźniemu „Monar - Markot” Rożnowice
- Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu „Mar-Kot” Dom dla Ludzi Bezdomnych ul. Pogodna 55, Poznań
- Dom Charytatywny „Pomocna Dłoń” Ośrodek Usamodzielniający
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Błońsko 37, Rakoniewice

Działania

- Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom bezdomnym: stały kontakt z placówkami dla osób bezdomnych na terenie Poznania i Wielkopolski w celu zapewnienia schronienia, zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie, zapewnienie niezbędnej odzieży, motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia w placówkach leczenia odwykowego, zapewnienie dostępu do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych, zapewnienie pomocy w formie biletu kredytowanego, pomoc w załatwianiu spraw osobistych i urzędowych.
- Tworzenie szans oraz warunków wychodzenia z bezdomności: opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności, stały kontakt i współpraca z placówkami zapewniającymi miejsce schronienia na terenie Poznania w ramach opracowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.
- Obsługa administracyjna w zakresie realizowania zadań na rzecz osób bezdomnych (postanowienia o przekazaniu wniosku do gminy właściwej, występowanie z żądaniem zwrotu kosztów udzielonej pomocy w miejscu pobytu osobom bezdomnym spoza terenu gminy Poznań).

Rezultat	Liczba osób, u których rezultat wystąpił
Zapewnienie schronienia:	
- poprzez wskazanie (uzgodnionego drogą telefoniczną) miejsca schronienia w placówce dla osób bezdomnych	430
- poprzez wydanie decyzji kierującej do Ośrodka dla osób Bezdomnych nr 1 ul. Michałowo 68 w Poznaniu	278
- poprzez opłacenie w formie zasiłku celowego kosztów schronienia w placówce dla osób bezdomnych	188

W 2011 r. podpisano 27 indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.

MONITOROWNIE KOCZOWISK OSÓB BEZDOMNYCH

Realizator

Specjalistyczny Zespół Pracy Socjalnej z Osobami Bezdomnymi.

Adresat

Osoby bezdomne przebywające w koczowiskach na terenie miasta Poznania.

Partnerzy

- Komenda Miejska Policji, ul. Szylinga 2, Poznań
- Straż Miejska, Pl. Kolegiacki 17, Poznań
- Stowarzyszenie Pogotowie Społeczne, ul. Jawornicka 50, Poznań

Działania

Dotarcie do miejsc gromadzenia się osób bezdomnych, na terenie Poznania takich miejsc jest 90, gdzie przebywa około 170 osób bezdomnych.

Osiągnięte efekty:

Patrole z poszczególnymi służbami:

- Komenda Miejska Policji w okresie od 14.11.2011 r. do 22.11.2011 r.
- Straż Miejska w okresie od 05.12.2011 r. do 13.12.2011 r.

Poza wyznaczonymi datami patrole odbywały się indywidualnie z poszczególnymi służbami. Stworzono warunki, aby każda osoba bezdomna miała możliwość uzyskania informacji i pomocy niezbędnej do tego, aby wyjść z bezdomności.

PATROLE NA DWORCU PKP I PKS

Realizator

Specjalistyczny Zespół Pracy Socjalnej z Osobami Bezdomnymi.

Adresat

Osoby bezdomne przebywające w koczowiskach na terenie miasta Poznania.

Partnerzy

- Komenda Miejska Policji, ul. Szylinga 2, Poznań.
- Straż Miejska Miasta Poznania, Pl. Kolegiacki 17, Poznań.
- Stowarzyszenie Pogotowie Społeczne, ul. Jawornicka 50, Poznań.

Działania

Osobom bezdomnym były udzielane informacje o wolnych miejscach w schroniskach i o możliwości uzyskania pomocy.

Osiągnięte efekty:

Podczas 34 patroli w okresie od 01.01 - 31.03.2011 r. oraz od 01.12 - 31.12.2011 r. (dwa razy w tygodniu) została udzielona pomoc w następującej formie:

- informacji o schroniskach i noclegowniach na terenie Poznania i Wielkopolski,
- wskazanie placówek dysponujących wolnymi miejscami dla osób bezdomnych,
- udzielenie informacji o bezpłatnych posiłkach, pomocy medycznej.

IX. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych (w tym: osób z problemami psychicznymi)

1. Programy i projekty realizowane przez MOPR

Realizator

Specjalistyczny Zespół Pracy Socjalnej z Osobami Wymagającymi Wsparcia Zdrowia Psychicznego.

Adresat

- Osoby, których zachowanie wskazuje na to, że z powodu zaburzeń psychicznych mogą zagrażać bezpośrednio własnemu życiu, albo życiu lub zdrowiu innych osób – bez zgody klienta.
- Osoby, które nie są zdolne do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych – bez zgody klienta.
- Inne osoby, które z powodu zaburzeń psychicznych przeżywają trudności w funkcjonowaniu społecznym i osobistym na podstawie wyrażenia zgody na podejmowanie działań w formie pracy socjalnej zgodnej z Programem.
- Rodzina i/lub inne osoby bliskie osobie chorej psychicznej.
- Społeczność lokalna.

Partnerzy

- Służba zdrowia
- Sąd
- Prokuratura
- Policja
- Straż Miejska
- Organizacje pozarządowe świadczące usługi na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi
- Rady Osiedli
- Społeczność lokalna

Cel główny: Poprawić funkcjonowanie w środowisku osób z zaburzeniami psychicznymi.

Cele szczegółowe:

- ustalić sytuację zdrowotną klienta, którego zachowanie wskazuje na występowanie zaburzeń psychicznych,
- poprawić stan zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi,
- zapewnić wsparcie środowiska,
- zapewnić opiekę osobie z zaburzeniami psychicznymi,
- przełamywać stereotypy na temat osób z zaburzeniami psychicznymi.

Działania:

1. Interwencja.
2. Ustalenie diagnozy psychiatrycznej osoby niezdiagnozowanej.
3. Motywowanie do leczenia psychiatrycznego – podjęcia terapii.
4. Zorganizowanie całodobowej opieki w Domu Pomocy Społecznej, w tym bez zgody osoby zainteresowanej.
5. Zabezpieczenie interesów klienta przez ustanowienie kurateli lub opieki prawnej.
6. Nawiązanie kontaktu z rodziną w celu przywrócenia właściwych relacji oraz uzyskanie wsparcia w procesie leczenia i rehabilitacji dla osoby z zaburzeniami psychicznymi.
7. Nawiązanie kontaktu z instytucjami działającymi na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w celu zapewnienia wsparcia środowiska.
8. Aktywizowanie środowiska lokalnego w celu przełamywania stereotypów na temat osób z zaburzeniami psychicznymi.
9. Poradnictwo specjalistyczne.

Osiągnięte efekty:

- ✓ Liczba środowisk objętych pracą w 2011 r. 292, w tym liczba nowych środowisk 103.
- ✓ Udzielono poradnictwa specjalistycznego 54 osobom nie korzystającym z innej pomocy SZPS nr 1.
- ✓ Rozpoznano sytuację w 65 środowiskach nie objętych dalszymi działaniami.

Efekt	liczba osób
Dokonanie specjalistycznej diagnozy środowiskowej	102
Diagnoza psychiatryczna	68
Podjęcie leczenia psychiatrycznego przez klienta	57

Utrzymanie leczenia psychiatrycznego przez klienta min. 6 m-cy	79
Dobry stan zdrowia psychicznego osoby objętej programem przez min. 3 m-ce	52
Zorganizowanie uczestnictwa w zajęciach rehabilitacyjno - terapeutycznych	8
Zorganizowanie pomocy usługowej	22
Zorganizowanie opieki w domu pomocy społecznej	12
Zorganizowano leczenie w szpitalu psychiatrycznym	15
Podjęcie pracy przez osobę objętą programem	4
Uzyskanie przez osobę objętą programem wsparcia od rodziny w procesie leczenia i rehabilitacji	54
Przywrócenie właściwych relacji w rodzinie	10
Zapewnienie osobie ubezwłasnowolnionej opieki lub kurateli	7
Nawiązanie współpracy ze służbą zdrowia w celu rozwiązania indywidualnych problemów klienta	67
Nawiązanie współpracy z instytucjami zewnętrznymi w celu rozwiązania indywidualnych problemów klienta	30
Zorganizowanie konsultacji psychiatrycznej	40
Skierowanie wniosków do sądu o leczenie psychiatryczne	21
Skierowanie wniosków do sądu o skierowanie do domu pomocy społecznej	22
Przeprowadzanie interwencji	11
Udzielenie poradnictwa specjalistycznego	181
Udzielono konsultacji pracownikom MOPR	210

KIEROWANIE DO OŚRODKÓW WSPARCIA - DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Realizator

Zespoły Pracy Socjalnej w MOPR.

Adresat

Osoby z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawne potrzebujące wsparcia w zakresie skierowania do ośrodków wsparcia.

Partnerzy

- Środowiskowy Dom Samopomocy FOUNTAIN HOUSE w Poznaniu przy ul. Rawickiej 51, prowadzony przez Stowarzyszenie Osób i Rodzin na Rzecz Zdrowia Psychicznego „Zrozumieć i Pomóc”,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Poznaniu przy ul. Ognik 20b, prowadzony przez Stowarzyszenie Przyjaciół Niewidomych i Słabowidzących,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Pogodni” w Poznaniu ul. Pogodna 49, prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - Koło w Poznaniu,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Poznaniu „Iskra” przy ul. Grunwaldzkiej 55 paw. 18/19, prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Iskra”,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Zielone Centrum” w Poznaniu przy ul. Garbary 47, prowadzony przez Stowarzyszenie Osób i Rodzin na Rzecz Zdrowia Psychicznego „Zrozumieć i Pomóc”,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Sokoły” w Poznaniu przy ul. Promienistej 131, prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Sokoły”,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Poznaniu przy ul. Owsianej 17/19, prowadzony przez Wielkopolskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Śmiałek” w Poznaniu na os. B. Chrobrego 15/101, prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Młodzieży Sprawnej Inaczej,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Kamyk” w Poznaniu ul. Zakątek 8, prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Zespołem Downa.

Działania

Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, wydawanie decyzji kierujących i ustalanie zakresu świadczonych usług i odpłatności. Monitorowanie działań w środowisku, mających na celu sprawdzenie, czy udział w zajęciach organizowanych przez Środowiskowy Dom Samopomocy wpływa na lepsze funkcjonowanie klienta w środowisku.

Osiągnięte efekty:

Poprzez udział w zajęciach w Środowiskowych Domach Samopomocy nastąpiła poprawa jakości życia uczestników i funkcjonowania w środowisku, poprzez zwiększenie samodzielności, nabycie dodatkowych umiejętności i otrzymywanie stałego wsparcia.

Środowiskowy Dom Samopomocy:	Liczba osób skierowanych w zajęciach ŚDS w 2011 r.
FOUNTAIN HOUSE" ul. Rawicka 5	42
ul. Ognik 20 b	41
„Iskra” ul. Grunwaldzka 55	28
Zielone Centrum” ul. Garbary 47	50
„Pogodni” ul. Pogodna 49	20
„Sokoły” ul. Promienista 131	29
ul. Owsiana 17/19	18
„Śmiałek” os. B. Chrobrego 15/101	20
„Kamyk” u. Zakątek 8	19
Razem	267

KIEROWANIE DO OŚRODKÓW WSPARCIA - DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Realizator

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Zespoły Pracy Socjalnej.

Adresat

Osoby starsze, chore i niepełnosprawne wymagające częściowej opieki i wsparcia w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych.

Partnerzy

- Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr: 1, ul. Konopnickiej 18, Poznań
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr: 2, ul. Nowy Świat 7/1, Poznań
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr: 3, os. Piastowskie 101, Poznań
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr: 4, ul. Wielka 1, Poznań
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr: 5, os. Kosmonautów 15, Poznań
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr: 6, ul. Racjonalizatorów 3, Poznań
- Oddział Dziennego Pobytu DPS, ul. Bukowska 27/29, Poznań
- Oddział Dziennego Pobytu DPS, ul. Konarskiego 11/13, Poznań

Działania

Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, wydawanie decyzji kierujących i ustalanie zakresu świadczonych usług i odpłatności.

Osiągnięte efekty:

Możliwość realizacji przez osoby starsze własnych zainteresowań, poprawa funkcjonowania w środowisku, zaspokajanie potrzeb niższego i wyższego rzędu, umożliwienie przebywania w grupie.

DDPS	Liczba osób skierowanych w zajęciach DDPS w 2011 r
Nr 1	65
Nr 2	59
Nr 3	75
Nr 4	65
Nr 5	51
Nr 6	61
ODP przy ul. Bukowskiej 27/29	32
ODP przy ul. Konarskiego 11/13	36
Razem	444

Spotkanie Świąteczno – Wigilijne w Rodzinnym Domu Pomocy „EDEN”

Realizator:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie - Centrum Działań Środowiskowych „Starolęka”

Adresat: Seniorzy mieszkający w Rodzinnym Domu Pomocy „EDEN”

Działania

Spotkanie dzieci z Centrum Działań Środowiskowych „Starolęka” z pensjonariuszami przebywającymi w Rodzinnych Domach Pomocy

Osiągnięte efekty:

Integracja międzypokoleniowa, pozytywne zetknięcie dzieci ze starością i samotnością – w spotkaniu wzięło udział : 6 mieszkańców Rodzinnych Domów Pomocy i 10 dzieci z Centrum Działań Środowiskowych.

Impreza okolicznościowa „Biesiada Seniora 2011 r.”

Realizator:

Dom Pomocy Społecznej, ul. Bukowska

Dom Pomocy Społecznej, ul. Ugory

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Filia Jeżyce

Adresat: Seniorzy mieszkający w Domu Pomocy Społecznej

Działania:

Organizacja imprezy okolicznościowej „Biesiada Seniora 2011 r.” w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Ugory w dniu 23 września 2011 r.

Osiągnięte efekty:

Integracja seniorów, udział wzięło 150 seniorów z miasta Poznania.

Impreza okolicznościowa „U progu lata” czerwiec 2011

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Filia Jeżyce.

Adresat: Seniorzy z domów pomocy społecznej.

Partnerzy:

Dom Pomocy Społecznej, ul. Konarskiego

Dom Pomocy Społecznej, ul. Bukowska

Dom Pomocy Społecznej, ul. Ugory.

Działania: Organizacja poczęstunku, zabaw integracyjnych dla seniorów.

Osiągnięte efekty:

W imprezie wzięło udział 150 seniorów z domów pomocy społecznej z terenu miasta Poznania. Nastąpiła integracja osób starszych urozmaicenie życia pensjonariuszom, wywołanie radości u w/w.

WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH RUCHOWO NA RYNKU PRACY

Realizator:

Stowarzyszenie Środowisko dla Niepełnosprawnych EKO SALUS

Adresat: Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy, pracodawcy z sektora prywatnego oraz publicznego

Partnerzy:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

Działania:

Aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, pomoc w znalezieniu pracy, monitorowanie świadczenia pracy, współpraca z pracodawcami oraz organizacjami w zakresie tworzenia i poszukiwania nowych miejsc pracy

Osiągnięte efekty:

9 osób skierowanych do udziału w projekcie i zarejestrowanych w EKO SALUS.

Realizator:

Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych

Adresat:

Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy,

Partnerzy:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

Działania:

Profesjonalna usługa doradcza oraz pośrednictwo pracy, pomoc w przygotowaniu do aktywnego poszukiwania pracy, wsparcie doradcy zawodowego, dostęp do nowoczesnych metod w poszukiwaniu pracy, pomoc w podjęciu pracy.

Osiągnięte efekty:

4 osobom niepełnosprawne udzielono pomocy i wsparcia w poszukiwaniu pracy.

Realizator:

Fundacja Polskich Kawalerów Maltańskich

Adresat:

Osoby niepełnosprawne z pierwszą grupą niepełnosprawności ruchowej poszukujące pracy

Partnerzy:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Caritas Polska, Fundacja Aktywnej Rehabilitacji

Działania:

Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym i psychologiem, warsztaty aktywizacji zawodowej, szkolenia zawodowe podnoszące kwalifikacje, staże rehabilitacyjne, konsultacje ze specjalistami, wsparcie w rozpoczęciu nauki, zakup sprzętu likwidującego bariery.

Osiągnięte efekty:

4 osoby zostały skierowane do organizacji w celu wsparcia i pomocy w poszukiwaniu pracy.

WYDAWANIE DECYZJI W SPRAWIE USTALENIA PRAWA DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Wydawanie decyzji odbywa się na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2008 r. Nr 164 poz.1027 ze zmianami) oraz zgodnie z upoważnieniem Prezydenta Miasta Poznania z dnia 22 listopada 2007r. Or.I–OG/0113-878/2007r. do wydawania decyzji administracyjnych, potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, zamieszkałym na terenie miasta Poznania.

Ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych mają prawo skorzystać osoby spełniające następujące warunki:

- osoby nieubezpieczone
- osoby posiadające obywatelstwo polskie
- osoby posiadające miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
- osoby, które spełniają kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12.03.04 r. o pomocy społecznej, co do których nie stwierdzono okoliczności, o której mowa w art. 12 cyt. wyżej ustawy.

W 2011 r. wydano 2 521 decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w tym:

- 2 195 decyzji ustalających prawo,
- 44 decyzje odmawiające ustalenia prawa,
- 107 decyzji umarzających postępowanie w sprawie wydania decyzji uprawniającej
- 148 decyzji stwierdzających wygaśnięcie przyznania prawa.
- 12 decyzji zmieniających
- 9 sprostowań decyzji
- 6 decyzji uchylających prawo.

X. Współpraca ze środkami masowego przekazu

Dyżury eksperckie i wystąpienia specjalistów z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Poznaniu w redakcjach, rozgłośniach i studiach telewizyjnych

POLSKA GŁOS WIELKOPOLSKI

4 stycznia, zasady pomocy osobom niepełnosprawnym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2011 r.

18 stycznia, pomoc seniorom w Poznaniu

8 lutego, pomoc zadłużonym – co robić, gdy nie stać na opłacenie czynszu?

11 marca, rodzinne domy dziecka

12 maja, kto może zostać wolontariuszem?

21 lipca, gdy dziecko nie jedzie na wakacje

30 sierpnia, dożywianie dzieci w szkole

13 września, jak ustrzec się przed utratą mieszkania

15 grudnia, domy pomocy społecznej

STUDIO WTK

11 stycznia, OTWARTA ANTENA, sprawa interwencyjna

23 lutego, pomoc osobom bezdomnym

11 marca, rodzinne domy dziecka

24 marca, pomoc dłużnikom komunalnym
26 lipca, nie dawaj na ulicy – przeciwko żebractwu, trzecia edycja kampanii
11 października, eksmisje
21 listopada, Dzień Pracownika Socjalnego

RADIO MERKURY

27 stycznia, AKCJA EKO, animacja środowiska Lokalnego
23 marca, współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie z Zarządem Komunalnych Zasobów Lokalowych w zakresie rozwiązywania problemów dłużników komunalnych
27 lipca, żebractwo, komputery, wyprawki szkolne...

RADIO EMAUS

16 marca, spółdzielnie socjalne
14 kwietnia, pomoc rodzinie z problemem uzależnienia
21 listopada, Dzień Pracownika Socjalnego

RADIO ŁAZARZ

3 marca, czat z mieszkańcami dot. zasady przyznawania świadczeń pomocy społecznej

TVP program III, PTV TELESKOP GOSPODARCZY

25 maja, zasady dofinansowywania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zakupu protez dla osób niepełnosprawnych

W 2011 roku dziennikarze zainteresowani byli następującymi kwestiami społecznymi:

- poznańskie mieszkania socjalne w Koziegłowach, problem tworzenia mieszkań socjalnych poza gminą Poznań
- budżet, zadania, działalność MOPR w 2011 r.
- poszerzenie oferty przez Call Center o informacje nt. pracy MOPR
- pomoc rodzinom wielodzietnym i samotnym matkom
- pomoc finansowa dla rodzin w związku z feriami zimowymi dzieci
- udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy
- problem bezrobocia i zakładania spółdzielni socjalnych
- profesjonalizacja pracy pracownika socjalnego – oddzielenie pracy socjalnej od czynności administracyjnych
- pomoc rodzinie z problemem uzależnienia
- sytuacja dzieci oczekujących na umieszczenie w domu dziecka
- problem „odbierania dzieci” rodzicom
- mieszkania socjalne, pomoc dłużnikom komunalnym
- animowanie środowiska lokalnego przez pracowników socjalnych - cele, sposoby, efekty
- pomoc osobom bezdomnym
- rodzinne domy dziecka
- pomoc rodzinom Romskim mieszkającym w Poznaniu
- zasady pomocy osobom i rodzinom zadłużonym
- problem braku wolnych miejsc w domach pomocy społecznej
- pomoc osobom starszym w miejscu zamieszkania, usługi opiekuńcze
- zasady dofinansowania zakupu wózków inwalidzkich dla osób niepełnosprawnych
- pomoc dłużnikom alimentacyjnym
- problem braku miejsc w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych
- klienci MOPR beneficjentami projektu przeciwdziałającego wykluczeniu cyfrowemu
- rodzicielstwo zastępcze, kto może zostać rodzicem zastępczym
- Środowiskowe Domy Samopomocy – zmiany w zapisach prawnych

- „PISANKA W MUZEUM” festyn dla poznańskich rodzin współorganizowany przez MOPR
- porzucone dziecko w „oknie życia” – procedury pomocy i postępowania
- rozwiązywanie problemu żebractwa w Poznaniu, realizacja III edycji akcji informacyjnej: „Żebractwo to wybór – nie konieczność”
- pomoc osobom eksmitowanym do burs, hoteli i pawilonów socjalnych
- realizacja porozumienia zawartego pomiędzy MOPR a ZKZL w sprawie pomocy osobom zadłużonym i zagrożonych eksmisją
- zagrożenie wykluczeniem cyfrowym
- pomoc osobom starszym
- rola i zadania pracownika socjalnego
- przemoc domowa
- dożywianie dzieci w szkołach w ramach programu rządowego
- finansowanie turnusów rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych
- pomoc dla rodzin z dziećmi dotkniętymi autyzmem
- realizacja w barach mlecznych bonów wydawanych przez MOPR
- programy unijne realizowane przez MOPR
- problem udziału w wyborach ludzi starych, nie opuszczających domu
- finansowanie pogrzebów przez MOPR
- budżet MOPR na 2012 rok – konieczne ograniczenia
- współudział w konferencjach prasowych

WSPÓŁUDZIAŁ PRACOWNIKÓW MOPR W KONFERENCJACH PRASOWYCH:

- 1) organizowanej 9 listopada przez Biuro Prasowe Prezydenta w sprawie braku środków finansowych na realizowanie przez Miasto Poznań Ustawy o pieczy zastępczej od 1 stycznia 2012 r.;
- 2) organizowanej 17 listopada przez Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych w sprawie eksmisji;
- 3) organizowanej 1 grudnia przez Straż Miejską na temat pomocy osobom bezdomnym w sezonie zimowym 2010 i 2011 r.

XI. Rozwiązania organizacyjne oraz zatrudnienie w MOPR

1. Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

1.1. Struktura organizacyjna

Wg stanu na dzień 31.12.2011 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu zatrudniał **445** osób – bez **16** pracowników na urlopach wychowawczych.

W ogólnej liczbie zatrudnionych:

- **275** osób to pracownicy realizujący zadania pracowników socjalnych, w tym :
 - o **224 osób** to rejonowi pracownicy socjalni;
 - o **51 osób** to pracownicy realizujący zadania pracownika socjalnego (posiadający uprawnienia wykonywania zawodu pracownika socjalnego),
- **9** osób to pracownicy zatrudnieni na stanowisku konsultanta,
- **3** osoby to pracownicy zatrudnieni na stanowisku głównego specjalisty,
- **2** osoby to pracownicy zatrudnieni na stanowisku radcy prawnego,

- **35** osób to kadra kierownicza (w tym dyrektorzy i zastępcy dyrektora, główny księgowy i zastępca głównego księgowego, kierownicy działów, sekcji i zespołów oraz zastępca kierownika działu i zespołu)
- **121** osób to pozostali pracownicy, w tym:
 - **27** osób to administracja i obsługa,
 - **40** osób to pracownicy Zespołu ds. Realizacji Projektu Systemowego „Pomoc-Aktywizacja-Wsparcie” PAW, Zespołu ds. Realizacji Programu Pomocy Rodzinie z Osobą Uzależnioną, Programu „Twórcze Rozwiązywanie Trudności wychowawczych -TRaTWa”),
 - **54** pozostali pracownicy merytoryczni.

Dodatkowym wsparciem bieżącej realizacji zadań było zaangażowanie w 2011 roku:

- **12** osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych (prace porządkowe i biurowe),
- **12** osób kierowanych przez Powiatowy Urząd Pracy wykonujących pracę w ramach stażu zawodowego,
- **6** osób bezrobotnych zatrudnionych przez MOPR w ramach robót publicznych,
- **47** osób wykonujących kontrolowaną pracę na cele społeczne.

1.2. Wykształcenie pracowników

Wśród wszystkich zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie pracowników wg stanu na 31.12.2011 r.:

- **304** osoby posiadają wykształcenie wyższe, w tym:
 - **70** osób wykształcenie podyplomowe,
 - **6** osoby specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego,
 - **2** osoby studia podyplomowe i specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego,
- **141** osób posiada wykształcenie średnie, w tym 63 osoby specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego (w tym 6 osób II°)

W grupie **275** pracowników realizujących zadania pracowników socjalnych :

- **224 osoby** to rejonowi pracownicy socjalni, wśród których :
 - **152** osoby posiadają wykształcenie wyższe, w tym :
 - **21** osób wykształcenie podyplomowe
 - **4** osoby specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego,
 - **1** osoba studia podyplomowe i specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego.
 - **72** osoby posiadają wykształcenie średnie, w tym 45 osób specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego (w tym 5 osób II°)
- **51** osób to pracownicy realizujący zadania pracownika socjalnego (posiadający uprawnienia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego), wśród których:
 - **31** osób posiada wykształcenie wyższe, w tym
 - **15** osób wykształcenie podyplomowe,
 - **1** osoba specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego
 - **20** osób posiada wykształcenie średnie, w tym **13** osób specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego(w tym **1 osoba** II°)

1.3. Szkolenia pracowników

W 2011 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Poznaniu uczestniczyli w 269 różnych formach rozwojowych:

- 137 szkoleniach zewnętrznych (z czego: 104 szkolenia otwarte, 33 szkolenia zamknięte),
- 28 konferencjach,

- 104 szkoleniach wewnętrznych (w tym: 20 superwizji wewnętrznych).
- W w/w formach rozwojowych zostało wykorzystanych przez pracowników MOPR 2.275 miejsc szkoleniowych.

1. Szkolenia zamknięte zewnętrzne:

Szkolenia merytoryczne z obszaru pomocy społecznej:

- Systemowe spojrzenie na superwizję pracowników socjalnych (4 osoby)
- Szkolenie dotyczące profilaktyki zakażeń (6 spotkań, 296 osób przeszkolonych)
- Praca z osobą uzależnioną od narkotyków, dopalaczy, leków (23 osoby)
- Superwizja pracy socjalnej w której stosowano o kontrakt socjalny (30 osób)
- Interwencja kryzysowa - podstawy profesjonalnej praktyki (30 osób)
- Systemowe spojrzenie na superwizję pracowników socjalnych - doskonalenie warsztatu superwizora (10 osób)
- Szkolenie dot. wsparcia osób zadłużonych (21 osób)
- Monitorowania prowadzonych przez pracowników działań metodycznych (26 osób)
- Kształcenie umiejętności metodycznego działania (10 osób)
- Garść myśli systemowej (7 osób)
- Pracownik socjalny jako lider zespołu interdyscyplinarnego (7 osób)
- Doskonalenie warsztatu zawodowego pracownika socjalnego (13 osób)

Szkolenia merytoryczne z zakresu funkcjonowania MOPR jako instytucji:

- Szkolenie audytorów wewnętrznych systemu zarządzania środowiskowego zgodnego z ISO 14001:2004 (11 osób)
- Zmiany w kodeksie postępowania administracyjnego ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności urzędniczej za podjęte decyzje (46 osób)
- Szkolenia BHP – okresowe (5 spotkań szkoleniowych, 61 osób przeszkolonych)

2. Szkolenia w ramach w ramach projektu systemowego „Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej w Wielkopolsce” – współfinansowanego przez Unię Europejską – Europejski Fundusz Społeczny:

- Kontraktowanie w pracy socjalnej, w tym z osobami niepełnosprawnymi (23 osoby)
- Mediacje rodzinne (1 osoba)
- Interwencja kryzysowa (2 osoby)
- Kurs samoobrony - warsztaty Wendo (23 osoby)
- Praca socjalna, w tym z osobą niepełnosprawną w placówkach stacjonarnego pobytu (2 osoby)
- Organizowanie społeczności lokalnej (3 osoby)
- Streetworking w pracy socjalnej (1 osoba)
- Superwizja pracy socjalnej, w której stosowano kontrakt socjalny (4 osoby)
- Przygotowanie, zakres, realizatorzy strategii rozwiązywania problemów społecznych z uwzględnieniem problemów osób niepełnosprawnych (3 osoby)
- Menadżer ekonomii społecznej (1 osoba)
- Zarządzanie: instytucją, ryzykiem, zmianą i równością (5 osób)
- Prawo i administracja – procedury administracyjne, prawo zamówień publicznych, ustawa o finansach publicznych (12 osób)
- Kurs interpersonalny (17 osób)

3. Szkolenia wewnętrzne:

Szkolenia merytoryczne z obszaru pomocy społecznej:

- Natura ludzkiej seksualności - dzieciństwo, dorastanie, dorosłość, starość – II część (12 osób)
- Wprowadzenie do kontraktu socjalnego (14 osób)
- Natura ludzkiej seksualności - dzieciństwo, dorastanie (10 osób)
- Wędką zamiast ryby, czyli jak sobie radzić z trudnym klientem - warsztaty dla pracowników socjalnych (14 osób)

Szkolenia merytoryczne z zakresu funkcjonowania MOPR jako instytucji:

- Zjawisko mobbingu i dyskryminacji. Zasady antymobbingowe i antydyskryminacyjne w MOPR. Kodeks etyki pracowników MOPR (17 spotkań, 410 osób przeszkolonych)
- Szkolenie z oceny okresowej (10 spotkań szkoleniowych, 331 osób przeszkolonych)
- Warsztaty z zakresu systemu zarządzania (22 spotkania, 163 osoby przeszkolone)
- Excel 2003-2010 (4 spotkania, 10 osób przeszkolonych)
- Szkolenie dla Kadry Zarządzającej MOPR (18 osób)
- Szkolenia adaptacyjne (8 spotkań, 51 osób przeszkolonych)
- Szkolenia BHP – wstępne (18 spotkania, 55 osób przeszkolonych)

4. Superwizje dla komórek specjalistycznych i stanowisk:

- Superwizja dla asystentów rodziny zatrudnionych w ramach Projektu Pomoc – Aktywizacja – Wsparcie: „Program superwizyjno – szkoleniowy” (8 spotkań, 7 osób przeszkolonych)
- Superwizja dla pracowników Specjalistycznego Zespołu Pracy Socjalnej z Osobami Wymagającymi Wsparcia Psychicznego (8 spotkań, 5 osób przeszkolonych)
- Superwizja dla pracowników socjalnych Działu Opieki Zastępczej (8 spotkań, 6 osób przeszkolonych)
- Superwizja dla konsultantów pedagogów i konsultanta psychologa pracujących z rodzinami w trudnych sytuacjach życiowych (8 spotkań, 7 osób przeszkolonych)
- Superwizja dla pracowników socjalnych ds. wsparcia osób doświadczających przemocy (8 spotkań, 6 osób przeszkolonych)
- Superwizja dla pracowników Programu Pomocy Rodzinie z Osobą Uzależnioną (10 spotkań, 12 osób przeszkolonych).

5. Superwizje wewnętrzne dla pracowników socjalnych.

W 2011 roku w miesiącach od stycznia do czerwca odbyło się 20 cyklicznych superwizji wewnętrznych w zespołach pracy socjalnej dla około 190 pracowników socjalnych, co stanowiło 113 grupowych spotkań superwizyjnych dla pracowników socjalnych, które były prowadzone przez 13 superwizorów wewnętrznych.

Od września do grudnia 2011 roku odbyło się 20 cyklicznych superwizji wewnętrznych w nowej formule organizacyjnej w grupach mieszanych dla około 190 pracowników socjalnych, co stanowiło 60 grupowych spotkań superwizyjnych dla pracowników socjalnych, były one prowadzone przez 5 superwizorów wewnętrznych.

Łącznie od stycznia do grudnia 2011 roku odbyło się 173 grupowych spotkań superwizyjnych dla pracowników socjalnych.

W 2011 roku odbyło się 26 grupowych spotkań superwizyjnych, 54 indywidualne konsultacje dla superwizorów wewnętrznych, oraz 8 obserwacji uczestniczących w trakcie superwizji prowadzonych przez superwizorów wewnętrznych, które były prowadzone przez konsultanta psychologa MOPR – pracownika d/s superwizji.

6. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych

W 2011 roku wpłynęło 58 wniosków o wyrażenie zgody na podnoszenie kwalifikacji zawodowych, które dotyczyły m.in. dofinansowania do nauki, urlopu szkoleniowego, zwolnienia z części lub całości dnia pracy na czas niezbędny, aby punktualnie przybyć na obowiązkowe zajęcia oraz na czas ich trwania. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie.

XII. Audyt wewnętrzny w MOPR

W 2011 r. zostały zrealizowane następujące zadania zapewniające:

1. Administracja i zarządzanie sieciami komputerowymi i sprzętem komputerowym.
2. Świadczenia pomocy społecznej.
3. Zawieranie umów na pełnienie funkcji zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej.
4. Polityka Bezpieczeństwa Informacji.
5. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny i likwidacja barier w komunikowaniu się.
6. Fundusz płac.
7. Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne.
8. Wyznaczanie i rozliczanie limitów ilościowych i finansowych dotyczących świadczeń pomocy społecznej – zadanie sprawdzające.
9. Programy osłonowe i projekty- zadania sprawdzające.

XIII. Kontrole merytoryczno – finansowe w MOPR

1. Kontrole zewnętrzne w MOPR

Kontrole zewnętrzne przeprowadzone były w 2011 roku przez:

1. Urząd Kontroli Skarbowej w Poznaniu, w zakresie oceny prawidłowości realizacji projektu „Pomoc – Aktywizacja – Wsparcie „PAW” .
2. Urząd Miasta Poznania, w zakresie zapewnienia mieszkańcom miasta usług opiekuńczych.
3. Urząd Miasta Poznania, w zakresie wykorzystania dotacji z budżetu państwa na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.
4. Europejski Trybunał Obrachunkowy, w zakresie realizacji Projektu „Pomoc-Aktywizacja-Wsparcie (PAW)”

2. Kontrole wewnętrzne w MOPR

W 2011 przeprowadzono następujące kontrole:

1. Sekcja ds. Kontroli i Audytu.

- 1.1 MOPR Dział Ekonomiczny w zakresie przeprowadzenia inwentaryzacji środków trwałych i pozostałych środków trwałych w używaniu w MOPR.
- 1.2 MOPR Dział Ekonomiczny w zakresie przeprowadzenia i rozliczania kart drogowych samochodów służbowych MOPR.
- 1.3 MOPR Dział Ekonomiczny i Filie: Grunwald, Wilda, Nowe Miasto, Jeżyce, Stare Miasto w zakresie realizacji należności za pobyt w Środowiskowych Domach Samopomocy.
- 1.4 MOPR – Filie: Grunwald, Wilda, Nowe Miasto, Jeżyce, Stare Miasto w zakresie świadczenia opieki zdrowotnej ze środków publicznych.
- 1.5 MOPR - centrala oraz Filie: Stare Miasto, Nowe Miasto i Grunwald w zakresie wartości przechowywanych w kasie i ewidencji biletów MPK.
- 1.6 Sekcja ds. Domów Pomocy Społecznej wykonanie zaleceń pokontrolnych dotyczących realizacji należności za pobyt w domach pomocy społecznej (2 kontrole).
- 1.7 MOPR – Filia Grunwald w zakresie realizacji należności.
- 1.8 MOPR – Filie Grunwald, Wilda. Nowe Miasto, Jeżyce, Stare Miasto, Piątkowo w zakresie kierowania klientów do Centrum Integracji Społecznej
- 1.9 MOPR – Filie Grunwald, Wilda. Nowe Miasto, Jeżyce, Stare Miasto, Piątkowo w zakresie prawidłowości decyzji umarzających postępowanie.
- 1.10 MOPR – Sekcja ds. Rozwoju Pracowników w zakresie prowadzenie, nabór i zatrudnienie pracowników.
- 1.11 MOPR – Sekcja Planowania i Analiz w zakresie zmiany planu finansowego w trakcie roku.

2. Dział Organizacyjny.

- 2.1. MOPR - Filia Jeżyce /2 kontrole/, Filia Grunwald, Filia Stare Miasto, Filia Nowe Miasto, MOPR- Centrala /2 kontrole/ i Dział Ekonomiczny w zakresie dyscypliny pracy.
- 2.2. MOPR – Filia Jeżyce, Grunwald i Zespół ds. Realizacji Programu Pomocy Rodzinie z Osobą Uzależnioną w zakresie znajomości i przestrzegania Polityki Bezpieczeństwa Informacji.
- 2.3. MOPR – Filia Nowe Miasto i Zespół ds. Realizacji Programu Pomocy Rodzinie z Osobą Uzależnioną w zakresie stosowania Instrukcji kancelaryjnej.

3. Kontrole zewnętrzne jednostek nadzorowanych

1. Sekcja ds. Kontroli i Audytu; Sekcja ds. Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych w zakresie realizacji planu wydatków i działalności rehabilitacyjnej:

- Warsztat Terapii Zajęciowej "Pomoc Maltańska", prowadzony przez Fundację Kawalerów Maltańskich.
- Warsztatu Terapii Zajęciowej „Koniczynka”, prowadzony przez Stowarzyszenie Ludzi z Epilepsją, Niepełnosprawnych i Ich Przyjaciół.
- Warsztat Terapii Zajęciowej „Przyjaciele”, prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym.

- Warsztat Terapii Zajęciowej „Przylesie”, prowadzony przez Stowarzyszenie „Na Tak”.
- Warsztat Terapii Zajęciowej „Amikus”, prowadzony przez Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin.
- Warsztat Terapii Zajęciowej „Śmiałek” prowadzony przez Stowarzyszenie Na Rzecz Młodzieży Sprawnej Inaczej.
- Warsztat Terapii Zajęciowej „Pomost”, prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym.
- Warsztat Terapii Zajęciowej „Krzemień”, prowadzony przez Stowarzyszenie „Na Tak”.
- Warsztat Terapii Zajęciowej „Ognik”, prowadzony przez Stowarzyszenie Przyjaciół Niewidomych i Słabowidzących.

2. Sekcja ds. Kontroli i Audytu

- Rodzinny Dom Pomocy w Poznaniu ul. Dziedzicka 38, w zakresie świadczenia usług opiekuńczych i bytowych /3 kontrole/.
- Rodzinny Dom Pomocy w Poznaniu ul. Andrychowska 2, w zakresie świadczenia usług opiekuńczych i bytowych /3 kontrole/.
- LKW Serwis, Krystyna Twarkowska, w zakresie świadczenia usługi przewozu osób niepełnosprawnych.
- Firma KOSMO, Miłosz Antkowiak w zakresie realizacji umowy dożywiania w Szkole Podstawowej nr 18
- Firma AKS, Sylwia Kaczmarek w zakresie realizacji umowy dożywiania w Szkole Podstawowej nr 3.

Dział Organizacyjny

- Biuro Podróży „Polkur” Zielona Góra w zakresie realizacji umowy zorganizowania kolonii dla dzieci.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano zalecenia pokontrolne, które zostały wykonane lub są w trakcie realizacji.

XIV. System zarządzania jakością w MOPR

W ramach utrzymywanego systemu zarządzania w okresie sprawozdawczym zrealizowano następujące zadania.

- Polityka Systemu Zarządzania – przygotowano harmonogram realizacji zadań na rok 2011.
- Funkcjonujący w MOPR system zarządzania opisany jest w ośmiu procesach:
 - 1.1 MOPR/PS-01 Realizacja zadań związanych z udzielaniem świadczeń;
 - 1.2 MOPR/PS-02 Realizacja zadań związanych ze wsparciem funkcjonowania w środowisku;
 - 1.3 MOPR/PS-03 Działania na rzecz wspierania osób i rodzin i tworzenia systemu opieki zastępczej;
 - 1.4 MOPR/PS-04 Realizacja świadczeń na rzecz osób niepełnosprawnych;
 - 1.5 MOPR/PS-05 Zarządzanie zasobami osobowymi;
 - 1.6 MOPR/PS-06 Organizacja, infrastruktura i informatyzacja w MOPR;
 - 1.7 MOPR/PS-07 Planowanie i realizacja budżetu;
 - 1.8 MOPR/PS-08 Świadczenie pomocy prawnej.

Zmian w opisanym systemie zarządzania w 2011 r. dokonywano na podstawie wpływających wniosków zmian:

- działania korygujące – 4 wnioski
- działania usprawniające – 17 wniosków
- działania zapobiegawcze – 2 wnioski

Razem złożono 23 wnioski.

Poza procesami, które zostały zidentyfikowane w ramach systemu zarządzania, część działalności MOPR-u opisano w formie instrukcji. W 2011 r. wydano 10 instrukcji w odniesieniu do następujących procesów:

- Proces MOPR/PS-01 – 1 instrukcja
- Proces MOPR/PS-02 – 3 instrukcje
- Proces MOPR/PS-03 – brak instrukcji
- Proces MOPR/PS-04 – brak instrukcji
- Proces MOPR/PS-05 – brak instrukcji
- Proces MOPR/PS-06 – 4 instrukcja
- Proces MOPR/PS-07 – 2 instrukcja
- Proces MOPR/PS-08 – brak instrukcji

W 2011 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie odbył się:

- Audyt wewnętrzny, który odbył się w dniu 23.03.2011 r., audytowi poddany został proces:
 - MOPR/PS-01/PR-02 Wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie ustalenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
 - MOPR/PS-02/PR-03 Skierowanie i kwalifikowanie do Centrum Integracji Społecznej Informacji

Niezgodności nie stwierdzono.

- Audyt wewnętrzny, który odbył się w dniu 25.11.2011 r., audytowi poddany został proces:
 - MOPR/PS-06/PR-01 Postępowanie o udzielenie zamówienia
 - MOPR/PS-06/PR-02 Przekazanie sprzętu komputerowego do naprawy
 - MOPR/PS-06/PR-03 Zapotrzebowanie na nowy tusz, toner
 - Dokumentacja systemowa oraz strona Biuletynu Informacji Publicznej

Niezgodności nie stwierdzono.

W ramach okresowego monitoringu utrzymywanego systemu zarządzania jakością, systematycznie prowadzone są raporty badań satysfakcji klienta, stopnia realizacji celów, wniosków i podjętych działań korygujących, zapobiegawczych i usprawniających. Prowadzony jest monitoring nadzoru nad wyrobem niezgodnym. Pozyskane informacje stanowią materiał wejściowy do kwartalnych Przeglądów systemu zarządzania dokonywanych przez Najwyższe Kierownictwo.

XV. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

1. Najistotniejsze problemy funkcjonowania systemu opieki zastępczej w Poznaniu:

- brak kandydatów na niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze (w tym zawodowe), wynikający przede wszystkim:
 - z niewystarczającej liczby informacji dotyczących zasad funkcjonowania rodzin zastępczych,
 - obawy w sferze wychowawczej i materialno – finansowej przed przejęciem opieki nad niespokrewnionym dzieckiem;
- brak miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci, które zgodnie z postanowieniem sądu powinny być w nich umieszczone;
- brak lokali mieszkalnych dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i instytucjonalnych form opieki (przede wszystkim mężczyzn);
- niezaspokojenie istniejących potrzeb w zakresie usług świadczonych przez placówki wsparcia dziennego o charakterze specjalistycznym (wiele osób oczekujących).

2. Niezbędne działania, które wpłyną na efektywne funkcjonowanie systemu opieki zastępczej w naszym mieście:

- utworzenie w Poznaniu placówek opiekuńczo - wychowawczych (filii istniejących placówek) dla maksymalnie 14 wychowanków (w domach wolnostojących, dużych mieszkaniach, w wybudowanych od podstaw budynkach; rozważyć należy również możliwość zawarcia stosownych porozumień w tej sprawie z działającymi na terenie miasta deweloperami); w przypadku tworzenia placówek w mieszkaniach należy rozważyć możliwość zwolnienia takiej formy opieki zastępczej z procedury przetargowej oraz wymogów sanitarnych, które obowiązują w dużych placówkach;
- inicjatywy rzetelnie promujące rodziny zastępcze (w tym zawodowe) – publikacje w mediach, akcje promocyjne, świadectwo praktyków (rodzin zastępczych);
- ułatwienia dla rodzin zastępczych:
 - udostępnianie lokali mieszkalnych (duże mieszkania; rozważyć należy również możliwość zawarcia stosownych porozumień w tej sprawie z działającymi na terenie miasta deweloperami) na realizację zadania wynikającą z pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej,
 - ułatwienia w korzystaniu z przedszkoli i żłobków oraz zniżki w opłatach (wysokość odpłatności uzależniona od sytuacji rodziny),
 - zniżki dla dzieci na komunikację miejską,
 - ułatwienia dla dzieci w korzystaniu z oferty kulturalnej i rekreacyjnej miasta (zniżki lub bezpłatne uczestnictwo),
 - zorganizowany wypoczynek letni dla dzieci z rodzin zastępczych (częściowa partycypacja w kosztach – wysokość odpłatności uzależniona od sytuacji rodziny),
 - pomoc materialna (bony) z okazji świąt.
- pozyskiwanie lokali dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych, konieczność pomocy w podjęciu zatrudnienia oraz rozwijanie specjalistycznego wsparcia dla tej grupy podopiecznych;
- tworzenie mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków rodzinnych i instytucjonalnych form opieki zastępczej;
- tworzenie mieszkań chronionych dla matek wychodzących z sytuacji kryzysowej mających pod swą opieką dzieci (w efekcie przeciwdziałanie konieczności umieszczenia dzieci w zastępczych formach opieki);
- intensyfikacja działań w rodzinach naturalnych borykających się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, mająca na celu usunięcie występujących dysfunkcji

i przeciwdziałanie konieczności umieszczenia dziecka w zastępczej formie opieki (rejonowi pracownicy socjalni, asystenci rodziny, program „TRaTWa – Twórcze Rozwiązywanie Trudności Wychowawczych”, Projekt systemowy „PAW”, inne projekty i programy tworzone w zależności od pojawiających się specyficznych potrzeb);

- utworzenie punktów wsparcia rodzin zastępczych przy placówkach opiekuńczo – wychowawczych oraz zlecenie tego zadania podmiotom niepublicznym;
- utworzenie w Poznaniu specjalistycznych placówek opiekuńczo – wychowawczych dziennego wsparcia (rekomendacja tworzenia filii Centrum Wspierania Rozwoju Dzieci i Młodzieży „KLUB”).

3. Niezbędne działania, które wpłyną na zapewnienie całodobowej opieki w domach pomocy społecznej:

- zwiększenie liczby miejsc w istniejących domach pomocy społecznej dla przewlekłe somatycznie chorych mężczyzn.